

RNDr. DAGMAR HULLOVÁ, ALEXÝHO 4606/5, 036 01 MARTIN

ODBORNÝ POSUDOK

**vypracovaný v zmysle § 13 zákona NR SR č. 24/2006 Z.z. k strategickému dokumentu
s celoštátnym dosahom**

**REGIONÁLNA INTEGROVANÁ ÚZEMNÁ STRATÉGIA
TRENČIANSKEHO KRAJA**

NOVEMBER 2015

OBSAH

1	ÚVODNÉ INFORMÁCIE	5
	1.1 Základné údaje o posudzovanom strategickom dokumente	5
	1.2 Priebeh procesu strategického environmentálneho posudzovania	6
2.	ÚPLNOSŤ SPRÁVY O HODNOTENÍ	8
	2.1 Prístup k vyhodnoteniu úplnosti správy o hodnotení	8
	2.2 Základné informácie o predmete posudzovania	9
	2.3 Požiadavky vyplývajúce z rozsahu hodnotenia	12
	2.4 Ciele strategického dokumentu a správy o hodnotení	12
	2.5 Posúdenie úplnosti jednotlivých častí správy o hodnotení	14
3.	STANOVISKÁ K SPRÁVE O HODNOTENÍ STRATEGICKÉHO DOKUMENTU	18
	3.1 Stanoviská k správe o hodnotení	18
	3.2 Verejné prerokovanie	20
	3.3 Konzultácie	21
	3.4 Vyhodnotenie pripomienok dotknutých orgánov a verejnosti	64
4.	ÚPLNOSŤ ZISTENIA KLADNÝCH A ZÁPORNÝCH VPLYVOV STRATEGICKÉHO DOKUMENTU NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ICH VZÁJOMNÉHO PÔSOBNIA	23
5.	POUŽITÉ METÓDY HODNOTENIA A ÚPLNOSŤ VSTUPNÝCH INFORMÁCIÍ	28
6.	VARIANTY RIEŠENIA STRATEGICKÉHO DOKUMENTU	28
7.	NÁVRH OPATRENÍ A PODMIENOK NA VYLÚČENIE ALEBO ZNÍŽENIE NEPRIAZNIVÝCH VPLYVOV STRATEGICKÉHO DOKUMENTU	28
8.	ZÁVERY POSUDKU	30

PRÍLOHY

1. Návrh záverečného stanoviska MŽP SR

POUŽITÉ SKRATKY

CHVO	Chránená vodohospodárska oblasť
CLLD	Community - Led Local Development
EFRR	Európsky fond regionálneho rozvoja
EIA	Posudzovanie vplyvov na životné prostredie (Environmental Impact Assessment)
EK	Európska komisia
EP	Európsky parlament
ES	Európske spoločenstvo
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
EÚ	Európska únia
FMÚ	Funkčné územie mesta
CHA	Chránený areál
CHKO	Chránená krajinná oblasť
CHU	Chránené územie
CHVU	Chránené vtáčie územie
IROP	Integrovaný regionálny operačný program
IP	Investičná priorita
KURS	Koncepcia územného rozvoja Slovenska
MFO	Mestská funkčná oblasť (Trenčín a okolie)
MPRV SR	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
MPSVR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
MRK	Marginalizované rómske komunity
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia SR
NFP	Nenávratný finančný príspevok
NSTUR	Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja
OK	Orgán pre koordináciu (RIÚS)
OP	Operačný program
OPS	Odborné poradné skupiny
OP KŽP	operačný program – Kvalita životného prostredia
OP LZ	Operačný program Ľudské zdroje
OZE	Obnoviteľné zdroje energie
OU OSZP	Okresný úrad odbor starostlivosti o životné prostredie
PM ₁₀	Suspendované častice s priemerom 10 mikrometrov
PM _{2,5}	Suspendované častice s priemerom 2,5 mikrometra
PO	Prioritná os
POH	Program odpadového hospodárstva
RIÚS TK	Regionálna integrovaná územná stratégia Trenčianskeho kraja
RO	Riadiaci orgán
ROP	Regionálny operačný program
RUVZ	Regionálny úrad verejného zdravotníctva
SAŽP	Slovenská agentúra životného prostredia
SEA	Strategické environmentálne hodnotenie
SHMÚ	Slovenský hydrometeorologický ústav
SoH	Správa o hodnotení
SOP	Stredisko odbornej praxe
SO/RO	Sprostredkovateľský orgán pod Riadiacim orgánom
SO KM	Sprostredkovateľský orgán krajského mesta
SO VUC	Sprostredkovateľský orgán VÚC
SR	Slovenská republika

ŠC	Špecifický cieľ
TEN-T	Transeurópska dopravná sieť
TSK	Trenčiansky samosprávny kraj
TUR	Trvalo udržateľný rozvoj
UEV	Územia európskeho významu
ÚSES	Územný systém ekologickej stability
UMR	Udržateľný mestský rozvoj
VÚC	Vyšší územný celok
ZMO	Združenie miest a obcí

ZOZNAM PODKLADOVÝCH MATERIÁLOV

1. Európa 2020 Stratégia na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu s osobitným zreteľom na iniciatívy Európa efektívne využívajúca zdroje a Digitálna agenda pre Európu,
2. Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020
3. Národný program reforiem Slovenskej republiky (2013),
4. Návrh štruktúry operačných programov financovaných z Európskych štrukturálnych a investičných fondov na programové obdobie 2014 - 2020,
5. Koncepcia Štátnej politiky zdravia Slovenskej republiky
6. Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja (NSTUR)
7. Stratégia adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy
8. Operačný program Kvalita ŽP
9. Operačný program Integrovaná infraštruktúra
10. Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020
11. Strategický plán rozvoja a údržby ciest II. a III. triedy
12. Plán rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie Trenčianskeho kraja, aktualizácia 2013
13. Programom odpadového hospodárstva Trenčianskeho kraja 2016-2020

1 ÚVODNÉ INFORMÁCIE

1.1 Základné údaje súvisiace s posudzovaným strategickým dokumentom

Predmet posúdenia

Strategický dokument „Regionálna integrovaná územná stratégia Trenčianskeho kraja“, vypracovaný zodpovednými koordinátormi Mgr. Silviou Kotrhovou (za RIUS) a Mgr. Renátou Kaščákovou (za UMR) v aktuálnej verzii z septembra 2015

Správa o hodnotení strategického dokumentu „Regionálna integrovaná územná stratégia Trenčianskeho kraja“, ktorú vypracovali RNDr. Darnady Anton a RNDr. Pirman Ivan v septembri 2015.

Obstarávateľ

Trenčiansky samosprávny kraj

Oprávnený zástupca obstarávateľa a kontaktné osoby

Ing. Jaroslav Baška - predseda TSK

Mgr. Silvia Kotrhová - zodpovedný koordinátor RIÚS

Mgr. Renáta Kaščáková - zodpovedný koordinátor stratégie UMR

Spracovateľ správy o hodnotení k strategickému dokumentu

RNDr. Ivan Pirman, Karmínová 17, 010 03 Žilina

RNDr. Anton Darnady, Lietava 39, 013 08 Lietava

Spracovateľ odborného posudku

RNDr. Dagmar Hullová, Alexyho 4606/5, 036 01 Martin

Tel.: 0905 304 781

Číslo osvedčenia: zapísaný v zozname odborne spôsobilých osôb pod číslom 131/96 – OPV z 11.10.1996.

Spracovateľ posudku bol určený listom Okresného úradu odboru starostlivosti o životné prostredie č.j. OU-TN-OSZP2-2015/015757-007 z 2.10.2015.

Situovanie aktivít vyplývajúcich zo strategického dokumentu

Posudzovaný strategický dokument sa bude realizovať na území Trenčianskeho kraja.

Dotknuté obce

všetky obce Trenčianskeho kraja

Dotknuté orgány

- Min. dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, Nám. Slobody 6, 810 05 Bratislava
- Min. hospodárstva SR, Mierová 19, 827 15 Bratislava 212
- Min. životného prostredia, Nám. Ľ. Štúra 1, 812 35 Bratislava
- Min. pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, Dobrovičova 12, 812 66 Bratislava 1
- Min. práce, soc. vecí a rodiny SR, Špitálska 4, 816 43 Bratislava 1
- Min. školstva vedy, výskumu a športu SR, Stromová 1, 813 30 Bratislava 1
- Min. kultúry SR, Nám. SNP 33, 813 31 Bratislava 1
- Min. zdravotníctva SR, Limbova2, P.O. Box 52, 837 52 Bratislava 37

- Regionálny úrad verejného zdravotníctva , Nemocničná 4, 911 01 Trenčín
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva, Nemocničná 8, 972 01 Bojnice
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva, Slovenských partizánov 1130/50, 017 01 Považská Bystrica
- Okresný úrad Trenčín – odbor školstva, Hviezdoslavova 3, 911 01 Trenčín
- Okresný úrad Trenčín – odbor výstavby a bytovej politiky, oddelenie ÚP, Hviezdoslavova 3, 911 01 Trenčín
- Okresný úrad Trenčín – odbor starostlivosti a životné prostredie, Hviezdoslavova 3, 911 01 Trenčín
- Okresný úrad, odbor cestnej dopravy a pozemné komunikácie, Hviezdoslavova 3, 911 01 Trenčín
- Krajský pamiatkový úrad Trenčín, K dolnej stanici 7282/20A, 91101 Trenčín
- Žilinský samosprávny kraj, Komenského 48, 011 09 Žilina
- Banskobystrický samosprávny kraj, SNP 23, 974 01 Banská Bystrica
- Trnavský samosprávny kraj, p.o.. box 128, Starohájiska 10,917 01 Trnava
- Nitriansky samosprávny kraj, Rázusova 2A, 949 01 Nitra
- Regionálne združenie miest a obcí Stredného Považia, K dolnej stanici 20A 911 01 Trenčín
- Regionálne ZMO Stredného Ponitria, Nám. SNP 212/4, 958 01 Partizánske
- Združenie miest a obcí myjavského regiónu, M. R. Štefánika 560/4, 907 01 Myjava
- Regionálne združenie miest a obcí Hornej Nitry , Hlavná 471/8, Sebedražie, 972 05
- Považskobystrické regionálne združenie miest a obcí, Centrum 2/3, 017 01 Považská Bystrica

Schvaľujúci orgán

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR

1.2 Priebeh procesu strategického environmentálneho posudzovania

V zmysle zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) je „Regionálna integrovaná územná stratégia Trenčianskeho kraja“ (ďalej len RIÚS TK) strategickým dokumentom regionálneho významu. Postup posudzovania návrhov strategických dokumentov upravuje druhá časť zákona. Zákon zohľadňuje požiadavky Smernice 2001/42/ES Európskeho parlamentu a Rady z 27. júna 2001 o posudzovaní účinkov určitých plánov a programov na životné prostredie (tzv. smernica SEA).

Cieľom procesu SEA je zahrnúť výsledky posudzovania dopadov strategického dokumentu na životné prostredie a zdravie ľudí do rozhodovacieho procesu na úrovni kraja, so zohľadnením stanovísk dotknutých orgánov, organizácií a verejnosti.

Postup strategického environmentálneho posudzovania zohľadnil požiadavky vyššie uvedených dokumentov na národnej a komunitárnej úrovni. Pri postupe bola zohľadnená aj metodika SEA pre štrukturálne fondy „Handbook on SEA for Cohesion Policy 2007-2013“ (2006).

V súlade s uvedenými požiadavkami strategické environmentálne posudzovanie začalo súbežne so spracovaním návrhu strategického dokumentu (SD). V prípravnej fáze boli realizované tieto práce:

- zhromažďovanie podkladov pre posúdenie súčasného stavu životného prostredia a zdravia a problémových miest vo vzťahu k hlavným cieľom RIÚS TK,
- spracovanie zoznamu a rešerše cieľov strategických dokumentov na národnej a medzinárodnej úrovni, ktoré majú vzťah k cieľom RIÚS TK,
- stanovenie oblastí, environmentálnych cieľov a indikátorov relevantných vo vzťahu k následnému hodnoteniu cieľov a priorít RIÚS TK.

Proces oboznamovania verejnosti a ďalších zainteresovaných subjektov s RIÚS TK začal vypracovaním a zverejnením Oznámenia o strategickom dokumente, v súlade s požiadavkou § 5 zákona. Oznámenie

o strategickom bolo predložené príslušnému orgánu - Okresnému úradu Trenčín, odboru starostlivosti o životné prostredie, oddeleniu ochrany prírody a krajiny a vybraných zložiek životného prostredia kraja dňa 19.5.2015 a následne dňa 20.5.2015 bolo zaslané na všetky dotknuté orgány a organizácie a bolo zverejnené na webovom sídle MŽP SR www.enviroportal.sk. Obstarávateľ zverejnil informáciu o podaní oznámenia na úradnej tabuli Trenčianskeho samosprávneho kraja (ďalej TSK).

Príslušný orgán súčasne so zverejnením dokumentu oznámil dotknutým orgánom, že stanoviská k Oznámeniu je možné predkladať do 15 dní. Na OÚ Trenčín bolo doručených celkovo 11 stanovísk od zainteresovaných subjektov, ktoré boli podkladom pre stanovenie rozsahu hodnotenia.

Nasledovala fáza stanovovania rozsahu hodnotenia, v rámci ktorej boli vyhodnotené všetky pripomienky dotknutých orgánov a verejnosti, ktoré boli doručené k Oznámeniu. Na základe ich vyhodnotenia OÚ Trenčín vypracoval návrh Rozsahu hodnotenia.

Rozsah hodnotenia vydal OÚ Trenčín dňa 22.6.2015 a bol zverejnený na webovom sídle MŽP SR spolu s oznámením, že verejnosť sa môže k Rozsahu hodnotenia vyjadriť do 10 dní od jeho zverejnenia na adresu OÚ Trenčín, OSŽP. Obstarávateľ si splnil svoju oznamovaciu povinnosť zverejnením Rozsahu hodnotenia na úradnej tabuli.

Vypracovanie správy o hodnotení zahŕňalo v zmysle štruktúry požadovanej prílohou č. 4 zákona predovšetkým tieto oblasti:

- Posúdenie súčasného stavu relevantných oblastí, ich trendov a vývoja v prípade, ak by sa ciele a opatrenia strategického plánu nerealizovali;
- Posúdenie cieľov RIÚS TK vo vzťahu k iným relevantným strategickým dokumentom na regionálnej, národnej a medzinárodnej úrovni;
- Posúdenie významných účinkov RIÚS TK na životné prostredie vrátane zdravia;
- Posúdenie kumulatívnych vplyvov strategického dokumentu;
- Posúdenie cezhraničných vplyvov;
- Návrh opatrení na zmiernenie vplyvov;
- Návrh monitorovania implementácie RIÚS TK.

V rámci jednotlivých tematických okruhov boli rozpracované aj špecifické požiadavky Rozsahu hodnotenia. Spôsob ich zohľadnenia bol prehľadne spracovaný v časti XI. správy.

Výsledok posúdenia bol uvedený v správe o hodnotení vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie (RNDr. Anton Darnady, RNDr. Ivan Pirman, september 2015) a zverejnený na webovom sídle www.enviroportal.sk a www.tsk.sk v časti venovanej regionálnemu rozvoju.

Stanoviská k správe o hodnotení a k návrhu RIUS TK bolo možné predkladať do 30.10.2015.

K správe o hodnotení zaslali stanoviská 4 dotknuté subjekty.

Významným prvkom procesu SEA boli konzultácie, ktoré sú popísané v časti 3.3 posudku.

Verejné prerokovanie správy o hodnotení vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie a návrhu strategického dokumentu sa uskutočnilo dňa 27.10.2015 o 10:00 hod. v priestoroch kongresovej sály administratívnej budovy TSK v Trenčíne. Záznam z verejného prerokovania bol vyhotovený dňa 28.10.2015.

Zatiaľ posledná fáza procesu posudzovania bola určenie spracovateľa odborného posudku. Príslušný orgán, OÚ, OSŽP v Trenčíne podľa § 13 ods. 4 určil spracovateľa odborného posudku listom č. OU-TN-OSZP2-2015/015757-007 z 2.10.2015. Vypracovaním posudku bola poverená RNDr. Dagmar Hullová, Alexyho 4606/5 036 01 Martin.

Vecný a časový harmonogram prípravy a schvaľovania RIUS TK

Stretnutia poradných odborných skupín pre prípravu IROP	4.2.2014 - 5.2.2015
Vypracovanie 1. návrhu RIÚS TK	september 2014
Vypracovanie 2. návrhu RIÚS TK	marec 2015
Oznámenie o strategickom dokumente	máj 2015
Rozsah hodnotenia strategického dokumentu	jún 2015
Vypracovanie 3. návrhu RIÚS TK	september 2015
Predloženie správy o hodnotení a návrhu RIÚS TK	september 2015
Zverejnenie správy o hodnotení a návrhu RIÚS TK	október 2015
Verejné prerokovanie správy o hodnotení	október 2015
Vypracovanie odborného posudku	november 2015
Vydanie záverečného stanoviska z posúdenia strategického dokumentu	november 2015
Prerokovanie strategického dokumentu Radou partnerstva	november 2015
Schválenie strategického dokumentu RO IROP - MPRV SR	december 2015

2 ÚPLNOSŤ SPRÁVY O HODNOTENÍ

2.1 Prístup k vyhodnoteniu úplnosti správy o hodnotení

Celkový prístup k odbornému posúdeniu strategického dokumentu stanovuje § 13 ods. 8 zákona, podľa ktorého by posúdenie malo byť zamerané na nasledovné:

- posúdenie úplnosti správy o hodnotení strategického dokumentu,
- vyhodnotenie stanovísk podľa § 12 zákona,
- posúdenie úplnosti zistenia kladných a záporných vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie vrátane ich vzájomného pôsobenia,
- posúdenie použitých metód hodnotenia a úplnosti vstupných informácií,
- posúdenie variantov riešenia strategického dokumentu,
- posúdenie návrhu opatrení a podmienok na vylúčenie alebo zníženie nepriaznivých vplyvov strategického dokumentu,
- návrh stanoviska podľa § 14.

Podstata odborného posúdenia spočíva vo vyhodnotení metodického postupu, ktorým boli stanovené environmentálne ciele spracovateľom správy o hodnotení a v spôsobe ich použitia pri vyhodnocovaní environmentálnej akceptovateľnosti špecifických cieľov navrhovaných v rámci strategického dokumentu.

Odborný posudzovateľ mal pre dané účely k dispozícii nižšie uvedené podklady:

- Regionálna integrovaná územná stratégia Trenčianskeho kraja, verzia 1, 2 a 3
- Oznámenie o strategickom dokumente z mája 2015
- Stanoviská k oznámeniu
- Rozsah hodnotenia strategického dokumentu z 22.6.2015
- Správu o hodnotení strategického dokumentu Regionálna integrovaná územná stratégia Trenčianskeho kraja (pre obdobie 2014 - 2020)
- Stanoviská k správe o hodnotení

- Záznam o verejnom prerokovaní
- Informácie o vykonaných konzultáciách v rámci procesu posudzovania
- Ostatná odborná dokumentácia podľa zoznamu podkladových materiálov na str. 4

2.2 Základné informácie o predmete posudzovania

Regionálna integrovaná územná stratégia Trenčianskeho kraja (RIÚS TK) je východiskový strategický dokument pre implementáciu finančných prostriedkov z EŠIF v rámci IROP na regionálnej úrovni s dopadom na miestnu úroveň. Na základe RIÚS TK sa bude realizovať IROP v zmysle individuálnych alebo integrovaných projektov.

RIÚS ako implementačná stratégia bude financovaná najmä z jedného zdroja financovania (IROP), a to z EFRR, vrátane povinného spolufinancovania z národných zdrojov a vlastných zdrojov prijímateľov. RIÚS sa týkajú všetkých špecifických cieľov IROP, okrem špecifického cieľa 2.1.3 (nemocnice), časti IP 3.1 (kultúrno-kreatívny priemysel) - v rozsahu návratnej podpory prostredníctvom finančných nástrojov, IP 4.1 (energetická efektivita budov) a PO 5 (CLLD).

Integrovaná územná stratégia pre UMR mesta Trenčín a jeho funkčného územia je spracovaná za účelom definovania kľúčových strategických cieľov a priorít vychádzajúc z lokálnych priestorových potenciálov funkčného územia mesta Trenčín. Funkčné územie pre krajské mesto Trenčín bolo vymedzené Centrálnym koordinačným orgánom v rámci jednotlivých typov územných celkov ťažísk osídlenia podľa KÚRS 2001 v znení 2011 ako Jadrové pásmo ťažiska osídlenia prvej úrovne okolo mesta Trenčín zahŕňajúce nasledovné obce: Trenčín, Kostolná-Záriečie, Skalka nad Váhom, Soblahov, Trenčianska Teplá, Trenčianska Turná, Veľké Bierovce a Zamarovce.

Úlohu Riadiaceho orgánu pre IROP plní MPRV SR, ktoré bude v konečnom dôsledku schvaľovať RIÚS TK po jeho prerokovaní a odobrení Radou Partnerstva pre UMR a Radou Partnerstva pre RIÚS.

RIÚS sa skladá z nasledovných hlavných častí: analytická časť, strategická časť a vykonávacia časť. Každá časť je rozdelená podľa oblastí podpory IROP na úrovni investičných priorít: oblasť dopravy, sociálna pomoc, zdravotníctvo, školstvo, kultúrno-kreatívny priemysel a životné prostredie a oblastí podpory ostatných operačných programov (OP Kvalita životného prostredia a OP Ľudské zdroje).

RIÚS TK vychádza z globálneho cieľa, ktorým je „prispieť k zlepšeniu kvality života a zabezpečiť udržateľné poskytovanie verejných služieb s dopadom na vyvážený a udržateľný územný rozvoj, hospodársku, územnú a sociálnu súdržnosť Trenčianskeho samosprávneho kraja ako aj ÚMR Trenčín“.

Dosahovanie globálneho cieľa RIÚS TK v súlade so Stratégiou Európa 2020, s cieľmi Národného programu reforiem a v nadväznosti na Partnerskú dohodu sa bude realizovať pomocou mäkkých a tvrdých (investičných) opatrení v nasledovných strategických prioritách:

1. Bezpečná a ekologická doprava
2. Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším službám
3. Mobilizácia kreatívneho priemyslu
4. Zlepšenie kvality života s dôrazom na životné prostredie

Strategické priority sú navrhované osobitne pre Trenčiansky kraj a osobitne pre mestskú funkčnú oblasť Trenčín. Výnimkou je strategická priorita "Mobilizácia kreatívneho priemyslu", ktorá je rozpracovaná len ako súčasť mestskej funkčnej oblasti Trenčín.

Osobitne je rozpracovaná oblasť podpory Operačného programu Kvalita životného prostredia a Ľudské zdroje.

Celý strategický dokument zahŕňa nasledovné strategické priority, investičné priority a špecifické ciele, týkajúce sa dvoch základných územných vymedzení strategického dokumentu, t.z.

Trenčianskeho kraja a funkčného územia mesta Trenčín. Priložený je tiež prehľad všetkých prioritných osí, investičných priorít a špecifických cieľov operačných programov na celoštátnej úrovni OP KŽP a OP LZ, z ktorých môžu čerpať prostriedky projekty zahrnuté do RIÚS TK.

Tab. 1 Strategické priority, investičné priority a špecifické ciele RIÚS TK pre územie Trenčianskeho kraja

Strategická priorita	Investičné priority	Špecifické ciele zodpovedajúce investičným prioritám
1. Bezpečná a ekologická doprava v Trenčianskom kraji	1.1 Posilnenie regionálnej mobility prepojením sekundárnych a terciálnych uzlov s infraštruktúrou TEN-T vrátane multimodálneho dopravného systému	1.1.1 Zlepšenie dostupnosti k infraštruktúre TEN-T a cestám I. triedy s dôrazom na rozvoj multimodálneho dopravného systému
	1.2 Vývoj a zlepšovanie ekologicky priaznivých, vrátane nízkouhlíkových a nízkouhlíkových dopravných systémov vrátane vnútrozemských vodných ciest a námornej dopravy, prístavov, multimodálnych prepojení a letiskovej infraštruktúry v záujme podpory udržateľnej regionálnej a miestnej mobility	1.2.1 Zvyšovanie atraktivity a konkurencieschopnosti verejnej osobnej dopravy 1.2.2 Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy (predovšetkým cyklistickej dopravy) na celkovom počte prepravených osôb
2. Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším službám	2.1 Investície do zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry, ktoré prispievajú k celoštátnemu, regionálnemu a miestnemu rozvoju, znižujú nerovnosť z hľadiska zdravotného postavenia, podporujú sociálne začleňovanie prostredníctvom lepšieho prístupu k sociálnym, kultúrnym a rekreačným službám a prechod z inštitucionálnych služieb na komunitné	2.1.1 Podporiť prechod poskytovania sociálnych služieb a zabezpečenia výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v zariadení z inštitucionálnej formy na komunitnú a podporiť rozvoj služieb starostlivosti o dieťa do troch rokov veku na komunitnej úrovni 2.1.2 Modernizovať zdravotnícku infraštruktúru za účelom integrácie primárnej zdravotnej starostlivosti
	2.2 Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom vývoja vzdelávacej a výcvikovej infraštruktúry	2.2.1 Zvýšenie hrubej zaškolenosti detí materských škôl
		2.2.2 Zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov základných škôl 2.2.3 Zvýšenie počtu žiakov stredných odborných škôl na praktickom vyučovaní
3. Mobilizácia kreatívneho priemyslu v Trenčianskom kraji		Stratégia v oblasti kultúrno-kreatívneho priemyslu je rozpracovaná v časti venovanej funkčnému územiu mesta Trenčín , nakoľko investície v tejto oblasti môžu byť realizované výhradne na tomto území.
4. Zlepšenie kvality života v Trenčianskom kraji s dôrazom na životné prostredie	4.1 Podpora energetickej efektívnosti, inteligentného riadenia energie a využívania energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach vrátane verejných budov a v sektore bývania	Nie je súčasťou RIUS
	4.2 Investovanie do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis Únie a pokryť potreby, ktoré členské štáty špecifikovali v súvislosti s investíciami nad rámec týchto požiadaviek	4.2.1 Zvýšenie podielu obyvateľstva so zlepšeným zásobovaním pitnou vodou a odvádzanie a čistenie odpadových vôd verejnou kanalizáciou bez negatívnych dopadov na životné prostredie
	4.3 Prijímanie opatrení na zlepšenie mestského prostredia, revitalizácie miest, oživenie a dekontaminácia opustených priemyselných lokalít (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou), zníženia znečistenia ovzdušia a podpory opatrení na zníženie hluku	4.3.1 Zlepšenie environmentálnych aspektov v mestách a mestských oblastiach prostredníctvom budovania prvkov zelenej infraštruktúry a adaptáciou urbanizovaného prostredia na zmenu klímy ako aj zavádzaním systémových prvkov znižovania znečistenia ovzdušia a hluku

Tab. 2 Strategické priority, investičné priority a špecifické ciele RIÚS TK pre funkčné územie mesta Trenčín

Strategická priorita	Investičné priority	Špecifické ciele zodpovedajúce investičným prioritám
----------------------	---------------------	--

Strategická priorita	Investičné priority	Špecifické ciele zodpovedajúce investičným prioritám
1. Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch	1.1 Posilnenie regionálnej mobility prepojením sekundárnych a terciálnych uzlov s infraštruktúrou TEN-T vrátane multimodálneho dopravného systému	1.1.1 Zlepšenie dostupnosti k infraštruktúre TEN-T a cestám I. triedy s dôrazom na rozvoj multimodálneho dopravného systému
	1.2 Vývoj a zlepšovanie ekologicky priaznivých, vrátane nízkouhlíkových a nízkouhlíkových dopravných systémov vrátane vnútrozemských vodných ciest a námornej dopravy, prístavov, multimodálnych prepojení a letiskovej infraštruktúry v záujme podpory udržateľnej regionálnej a miestnej mobility	1.2.1 Zvyšovanie atraktivity a konkurencieschopnosti verejnej osobnej dopravy 1.2.2 Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy (predovšetkým cyklistickej dopravy) na celkovom počte prepravených osôb
2. Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám	2.1 Investície do zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry, ktoré prispievajú k celoštátnemu, regionálnemu a miestnemu rozvoju, znižujú nerovnosť z hľadiska zdravotného postavenia, podporujú sociálne začleňovanie prostredníctvom lepšieho prístupu k sociálnym, kultúrnym a rekreačným službám a prechod z inštitucionálnych služieb na komunitné	2.1.1 Podporiť prechod poskytovania sociálnych služieb a zabezpečenia výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v zariadení z inštitucionálnej formy na komunitnú a podporiť rozvoj služieb starostlivosti o dieťa do troch rokov veku na komunitnej úrovni 2.1.2 Modernizovať zdravotnícku infraštruktúru za účelom integrácie primárnej zdravotnej starostlivosti
	2.2 Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom vývoja vzdelávacej a výcvikovej infraštruktúry	2.2.1 Zvýšenie hrubej zaškolenosti detí materských škôl
		2.2.2 Zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov základných škôl 2.2.3 Zvýšenie počtu žiakov stredných odborných škôl na praktickom vyučovaní
3. Mobilizácia kreatívneho priemyslu v Trenčianskom kraji	3.1 Podpora rastu priaznivého pre zamestnanosť, a to rozvíjaním vnútorného potenciálu ako súčasťou územnej stratégie pre konkrétne oblasti vrátane konverzie upadajúcich priemyselných regiónov a posilnenia prístupnosti a rozvoja špecifických prírodných a kultúrnych zdrojov	3.1.1 Stimulovanie podpory udržateľnej zamestnanosti a tvorby pracovných miest v kultúrnom a kreatívnom priemysle prostredníctvom vytvorenia priaznivého prostredia pre rozvoj kreatívneho talentu a netechnologických inovácií
4. Zlepšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na životné prostredie	4.2 Investovanie do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis Únie a pokryť potreby, ktoré členské štáty špecifikovali v súvislosti s investíciami nad rámec týchto požiadaviek	4.2.1 Zvýšenie podielu obyvateľstva so zlepšeným zásobovaním pitnou vodou a odvádzanie a čistenie odpadových vôd verejnou kanalizáciou bez negatívnych dopadov na životné prostredie
	4.3 Prijímanie opatrení na zlepšenie mestského prostredia, revitalizácie miest, oživenia a dekontaminácie opustených priemyselných lokalít (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou), zníženie znečistenia ovzdušia a podpory opatrení na zníženie hluku	4.3.1 Zlepšenie environmentálnych aspektov v mestách a mestských oblastiach prostredníctvom budovania prvkov zelenej infraštruktúry a adaptáciu urbanizovaného prostredia na zmenu klímy ako aj zavádzaním systémových prvkov znižovania znečistenia ovzdušia a hluku

Tab. 3 Strategická časť pre oblasti podpory Operačného programu Kvalita životného prostredia

(tematicky príbuzné oblasti podpory OP KŽP voči IROP)

Prioritná os	Investičné priority	Špecifické ciele zodpovedajúce investičným prioritám
1. Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej	1.2 Investovanie do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis Únie a pokryť potreby, ktoré členské štáty špecifikovali v súvislosti s investíciami nad rámec uvedených požiadaviek.	1.2.1 Zlepšenie odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd v aglomeráciách nad 2 000 EO v zmysle záväzkov SR voči EÚ
		1.2.2 Zvýšenie spoľahlivosti úpravy vody odoberanej z veľkokapacitných zdrojov povrchových vôd v záujme zvýšenia bezpečnosti dodávky pitnej vody verejnými vodovodmi

Prioritná os	Investičné priority	Špecifické ciele zodpovedajúce investičným prioritám
infraštruktúry	1.4 Prijatie opatrení na zlepšenie mestského prostredia, revitalizácie miest, oživenia a dekontaminácie opustených priemyselných areálov (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou), zníženie miery znečistenia ovzdušia a podpory opatrení na zníženie hluku	1.4.1 Zníženie znečisťovania ovzdušia a zlepšenie jeho kvality
2. Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami	2.1 Podpora investícií na prispôsobovanie sa zmene klímy vrátane ekosystémových prístupov	2.1.1 Zníženie rizika povodní a negatívnych dôsledkov zmeny klímy

Tab. 4 Strategická časť pre oblasti podpory Operačného programu Kvalita životného prostredia
(tematicky nepríbuzné oblasti podpory OP KŽP voči IROP)

Prioritná os	Investičné priority	Špecifické ciele zodpovedajúce investičným prioritám
1. Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry	1.1 Investovanie do sektora odpadového hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis Únie a pokryť potreby, ktoré členské štáty špecifikovali v súvislosti s investíciami nad rámec uvedených požiadaviek	1.1.1. Zvýšenie miery zhodnocovania odpadov so zameraním na ich prípravu na opätovné použitie a recykláciu a podpora predchádzania vzniku odpadov
	1.3 Ochrana a obnova biodiverzity a pôdy a podpora ekosystémových služieb, a to aj prostredníctvom sústavy Natura 2000 a zelenej infraštruktúry	1.3.1: Zlepšenie stavu ochrany druhov a biotopov a posilnenie biodiverzity, najmä rámci sústavy Natura 2000
	1.4 Prijatie opatrení na zlepšenie mestského prostredia, revitalizácie miest, oživenia a dekontaminácie opustených priemyselných areálov (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou), zníženie miery znečistenia ovzdušia a podpory opatrení na zníženie hluku	1.4.2 Zabezpečenie sanácie environmentálnych záťaží v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou)
3. Podpora riadenia rizík, riadenia mimoriadnych udalostí a odolnosti proti mimoriadnym udalostiam ovplyvneným zmenou klímy	3.1 Podpora investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečiť predchádzanie vzniku katastrof a vyvíjanie systémov zvládania katastrof	3.1.1 Zvýšenie úrovne pripravenosti na zvládanie mimoriadnych udalostí ovplyvnených zmenou klímy
		3.1.2 Zvýšenie účinnosti preventívnych a adaptačných opatrení na elimináciu environmentálnych rizík (okrem protipovodňových opatrení)
		3.1.3 Zvýšenie efektívnosti manažmentu mimoriadnych udalostí ovplyvnených zmenou klímy
4. Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch	4.1 Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov	4.1.1 Zvýšenie podielu OZE na hrubej konečnej energetickej spotrebe SR
	4.2 Podpora energetickej efektívnosti a využívania energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch	4.2.1: Zníženie energetickej náročnosti a zvýšenie využívania OZE v podnikoch
	4.3 Podpora energetickej efektívnosti, inteligentného riadenia energie a využívania energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane verejných budov a v sektore bývania	4.3.1 Zníženie spotreby energie pri prevádzke verejných budov

Prioritná os	Investičné priority	Špecifické ciele zodpovedajúce investičným prioritám
	4.4 Podpora nízkouhlíkových stratégií pre všetky typy území, najmä pre mestské oblasti, vrátane podpory udržateľnej multimodálnej mestskej mobility a adaptačných opatrení, ktorých cieľom je zmiernenie zmeny klímy	4.4.1: Zvyšovanie počtu miestnych plánov a opatrení súvisiacich s nízkouhlíkovou stratégiou pre všetky typy území
	4.5 Podpora využívania vysoko účinnej kombinovanej výroby tepla a elektrickej energie na základe dopytu po využiteľnom teple	4.5.1 Rozvoj účinnejších systémov centralizovaného zásobovania teplom založených na dopyte po využiteľnom teple

Tab. 5 Strategická časť pre oblasti podpory Operačného programu Ľudské zdroje
(tematicky príbuzné aktivity OP ĽZ)

Prioritná os	Investičné priority	Špecifické ciele zodpovedajúce investičným prioritám
1. Vzdelávanie	1.1 Zníženie a zabránenie predčasného skončenia školskej dochádzky a podporou prístupu ku kvalitnému predškolskému, základnému a stredoškolskému vzdelávaniu vrátane formálnych, neformálnych a bežných spôsobov vzdelávania za účelom opätovného začlenenia do vzdelávania a prípravy	1.1.1. Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
	1.2 Zvyšovanie významu trhu práce v oblasti systémov vzdelávania a odbornej prípravy, uľahčovanie prechodu od vzdelávania k zamestnanosti a zlepšovanie systémov odborného vzdelávania a prípravy a ich kvality, a to aj prostredníctvom mechanizmov na predvídanie zručností, úpravy učebných plánov a vytvárania a rozvoja systémov vzdelávania na pracovisku vrátane systémov duálneho vzdelávania a učňovského vzdelávania	1.2.1 Zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy reflektujúc potreby trhu práce
	1.4 Zlepšenie rovnakého prístupu k celoživotnému vzdelávaniu pre všetky vekové skupiny v rámci formálneho, neformálneho a bežného vzdelávania, zvyšovania vedomostí, zručností a spôsobilostí pracovnej sily a podpory flexibilných spôsobov vzdelávania prostredníctvom usmerňovania pri výbere povolania a potvrdzovania nadobudnutých kompetencií	1.4.1 Zvýšiť kvalitu a efektívnosť celoživotného vzdelávania s dôrazom na rozvoj kľúčových kompetencií, prehlbovanie a zvyšovanie kvalifikácie
3. Zamestnanosť	3.2 Rovnosť medzi mužmi a ženami vo všetkých oblastiach vrátane v oblasti prístupu k zamestnaniu, kariérnemu postupu, zosúladenia pracovného a súkromného života a presadzovania rovnakej odmeny za rovnakú prácu	3.2.1 Zlepšením podmienok pre zosúladenie pracovného a rodinného života zvýšiť zamestnanosť osôb s rodičovskými povinnosťami, najmä žien
4. Sociálne začlenenie	4.2 Zlepšenie prístupu k cenovo prístupným, trvalo udržateľným a kvalitným službám vrátane zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb všeobecného záujmu	4.2.1 Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť 4.2.2 Vytvorí štandardné klinické postupy a štandardné postupy pre výkon prevencie a začleníť ich do celoštátneho systému zdravotnej starostlivosti
5. Integrácia marginalizovaných rómskych komunit	5.1 Sociálno-ekonomická integrácia marginalizovaných komunit, ako sú Rómovia	5.1.1 Zvýšiť vzdelanostnú úroveň príslušníkov Marginalizovaných komunit, predovšetkým Rómov, na všetkých stupňoch vzdelávania s dôrazom na predprimárne vzdelávanie
6. Technická vybavenosť v	6.1 Poskytovanie podpory fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie	6.1.1 Rast počtu rómskych domácností s prístupom k zlepšeným podmienkam bývania

Prioritná os	Investičné priority	Špecifické ciele zodpovedajúce investičným prioritám
obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunití	zanedbaných komunití v mestských a vidieckych oblastiach	6.1.2 Zlepšiť prístup ku kvalitnému vzdelávaniu vrátane vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve
		6.1.3 Zlepšiť prístup ľudí z MRK k sociálnej infraštruktúre

Tab. 6 Strategická časť pre oblasti podpory Operačného programu Ľudské zdroje
(tematicky odlišné aktivity OP LZ)

Prioritná os	Investičné priority	Špecifické ciele zodpovedajúce investičným prioritám
1. Vzdelávanie	1.3 Zlepšenie kvality, efektívnosti a prístupu k terciárnemu a ekvivalentnému vzdelávaniu s cieľom zvýšiť počet študujúcich a úroveň vzdelania, najmä v prípade znevýhodnených skupín	1.3.1 Zvýšiť kvalitu VŠ vzdelávania a rozvoj ľudských zdrojov v oblasti výskumu a vývoja s cieľom dosiahnuť prepojenie VŠ vzdelávania s potrebami trhu práce
2. Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí	2.1 Trvalo udržateľná integrácia mladých ľudí, najmä tých, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, na trh práce, vrátane mladých ľudí ohrozených sociálnym vylúčením a mladých ľudí z marginalizovaných komunití, vrátane vykonávania systému záruk pre mladých ľudí	2.1.1 Zavedením záruky pre mladých nezamestnaných ľudí (UoZ), ktorí patria k NEET, zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť a účasť mladých ľudí na trhu práce
3. Zamestnanosť	3.1 Prístup uchádzačov o zamestnanie a neaktívnych osôb k zamestnaniu vrátane dlhodobo nezamestnaných a osôb, ktoré sú vzdialené od trhu práce, ako aj miestne iniciatívy v oblasti zamestnávania a podpora mobility pracovnej sily	3.1.1 Zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť a znížiť nezamestnanosť s osobitným dôrazom na dlhodobo nezamestnaných, nízko kvalifikovaných, starších a zdravotne postihnuté osoby
	3.2 Rovnosť medzi mužmi a ženami vo všetkých oblastiach vrátane v oblasti prístupu k zamestnaniu, kariérnemu postupu, zosúladenia pracovného a súkromného života a presadzovania rovnakej odmeny za rovnakú prácu	3.2.2 Znížiť horizontálnu a vertikálnu rodovú segregáciu na pracovnom trhu a v príprave na povolanie
	3.3 Modernizácia inštitúcií trhu práce, ako sú verejné a súkromné služby zamestnanosti, zlepšovanie prispôbenia sa potrebám trhu práce, vrátane opatrení zameraných na zlepšenie nadnárodnej pracovnej mobility, ako aj programov mobility a lepšej spolupráce medzi inštitúciami a príslušnými zainteresovanými stranami	3.3.1 Zvýšiť kvalitu a kapacity verejných služieb zamestnanosti na zodpovedajúcu úroveň v nadväznosti na meniace sa potreby a požiadavky trhu práce, nadnárodnú pracovnú mobilitu, a zvýšiť účasť partnerov a súkromných služieb zamestnanosti na riešení problémov v oblasti zamestnanosti
4. Sociálne začlenenie	4.1 Aktívne začlenenie, a to aj s cieľom podporovať rovnaké príležitosti a aktívnu účasť a zlepšenie zamestnateľnosti	4.1.1 Zvýšenie účasti najviac znevýhodnených a ohrozených osôb v spoločnosti, vrátane na trhu práce
		4.1.2 Prevencia a eliminácia všetkých foriem diskriminácie
5. Integrácia marginalizovaných rómskych komunití	5.1 Sociálno-ekonomická integrácia marginalizovaných komunití, ako sú Rómovia	5.1.2 Zvýšiť finančnú gramotnosť, zamestnateľnosť a zamestnanosť marginalizovaných komunití, predovšetkým Rómov
		5.1.3 Podporiť prístup k zdravotnej starostlivosti a verejnému zdraviu vrátane preventívnej zdravotnej starostlivosti, zdravotníckej osvetly a k zlepšeniu štandardov hygieny bývania
6. Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou MRK	6.2 Poskytovanie podpory sociálnych podnikov	6.2.1 Zvýšiť mieru zamestnanosti MRK v subjektoch sociálnej ekonomiky v územiach s prítomnosťou MRK

V strategickom dokumente RIUS TK sú vyššie uvedené špecifické ciele podrobne rozpracované a spracovateľ správy o hodnotení vybral do posúdenia environmentálnych vplyvov reprezentatívne popisy a časti, vrátane "Očakávaných výsledkov" a "Príkladov aktivít", čo zdôvodnil tým, že tieto

údaje sú rozhodujúce pre pochopenie, aké environmentálne vplyvy môže ten ktorý špecifický cieľ generovať.

2.3 Požiadavky vyplývajúce z rozsahu hodnotenia

OU OSZP Trenčín ako príslušný orgán po prerokovaní s obstarávateľom, schvaľujúcim orgánom a dotknutým orgánom určil podľa § 8 zákona s prihliadnutím na doručené stanoviská, rozsah hodnotenia strategického dokumentu s regionálnym dosahom pod číslom OU-TN-OSZP2-2015/015757-003 JAN zo dňa 22.6.2015.

V rozsahu hodnotenia sa okrem iného uvádza "V stanoviskách k oznámeniu, ktoré boli na príslušný orgán doručené bol vyjadrený súhlas s predloženým materiálom a neboli vznesené žiadne pripomienky".

V súvislosti s variantným riešením je konštatované:

„V zmysle § 8 ods. 3 písm. a) zákona sa určuje v správe o hodnotení vplyvu strategického dokumentu Regionálna integrovaná územná stratégia TSK rozpracovať a zhodnotiť určený variant podrobnejšie, okrem nulového variantu (stav, ktorý by nastal, ak by sa strategický dokument neprijal a následne nerealizoval). Na základe uvedeného sa nepožaduje variantné riešenie strategického dokumentu“.

V časti 2.2. Špecifické požiadavky rozsahu hodnotenia je uvedené, v správe o hodnotení strategického dokumentu treba rozpracovať nasledujúce okruhy otázok súvisiacich s navrhovaným strategickým dokumentom:

1. Zabezpečiť súlad predloženého strategického dokumentu s koncepčnými materiálmi v oblastiach dopravy a životného prostredia, najmä so „Strategickým plánom rozvoja a údržby ciest II. a III. triedy“, s „Plánom verejných vodovodov a verejných kanalizácií v Trenčianskom kraji“ a s „Programom odpadového hospodárstva Trenčianskeho kraja 2016-2020“.
2. V prípade, ak bude v správe konštatovaný možný negatívny vplyv na predmet ochrany CHVÚ alebo ÚEV, je potrebné v správe navrhnúť primerané zmiernujúce opatrenia na zníženie negatívnych faktorov súvisiacich s umiestňovaním navrhovaných činností na územie s NATURA 2000.
3. Ak sa počas vypracovania správy o hodnotení vyskytnú nové skutočnosti súvisiace s predmetom posudzovania, je potrebné ich uviesť v správe o hodnotení.

2.4 Ciele strategického dokumentu a správy o hodnotení

Strategický dokument, sám o sebe, musí mať zdôvodnenie a stanovený hlavný cieľ alebo ciele. V procese SEA sa potom hodnotí súlad strategického dokumentu a jeho cieľov s environmentálnymi cieľmi, ktoré by mali byť zase stanovené v správe o hodnotení. Spôsob ich stanovenia je taktiež predmetom odborného posudku.

Predmet riešenia strategického dokumentu, ako aj jeho ciele by mali spravidla vyplývať z iných "nadradených" (hierarchicky vyššie postavených) dokumentov alebo byť s nimi v súlade. To isté platí aj pre výber environmentálnych cieľov, ktoré by mali byť v predmete strategického dokumentu akceptované a zohľadnené.

Na základe vyššie uvedeného, odborné posúdenie RIUS TK a správy o hodnotení vychádza zo zadefinovania a spôsobu naplnenia prijatých cieľov.

Ciele strategického dokumentu

sú citované v časti 2.2 tohto odborného posudku. Je tam uvedený globálny cieľ, strategické a investičné priority RIÚS TK a špecifické ciele z nich vyplývajúce. Tieto ciele vychádzajú až na malé výnimky z cieľov stanovených v rámci IROP.

Ciele v takto zadefinovaných oblastiach vychádzajú z materiálov EK, ktorá pre programové obdobie 2014 - 2020 vypracovala 11 tematických cieľov. Ich prevzatie zabezpečuje, aby zásahy v rámci týchto politík smerovali k dosiahnutiu spoločných cieľov. Tieto tematické ciele prevádzajú stratégiu Európa 2020 na operačné ciele, ktoré budú podporované práve cez fondy spoločného strategického rámca.

IROP ako i stratégia RIUS TK vychádza z Národného programu reforiem SR, ktorý definuje opatrenia na posilňovanie ekonomického rastu a zamestnanosti Slovenskej republiky. Tieto opatrenia vedú k naplneniu národných cieľov, ktoré sú v súlade so stratégiou Európa 2020.

Ako je vyššie uvedené stratégia RIUS TK vychádza z Národného programu reforiem SR a súčasne nadväzuje na Partnerskú dohodu, cieľom ktorej bolo vytvorenie rámca pre dialóg medzi Európskou komisiou a SR. Tento dokument obsahuje kľúčové národno-špecifické výzvy a predstavuje predbežné názory Komisie na hlavné priority financovania na Slovensku pre verejné výdavky podporujúce rast.

Z uvedených dôvodov posudzovanie adekvátnosti cieľov RIUS TK nie je na mieste a v tomto odbornom posudku je posúdená len adekvátnosť ich vyhodnotenia z hľadiska možného ovplyvnenia životného prostredia a zdravia obyvateľstva, a to ako negatívneho, tak aj pozitívneho.

Ciele strategického environmentálneho hodnotenia rozpracované v správe o hodnotení (ďalej environmentálne ciele)

Spracovateľ správy o hodnotení sa zaoberal problematikou stanovenia environmentálnych cieľov v niekoľkých kapitolách správy.

Ciele boli vypracované na základe:

- a) analýzy súčasných environmentálnych problémov (kap. III.1, III.2))
- b) vytipovania potenciálnych vplyvov súvisiacich s implementáciou RIUS TK (III.4),
- c) analýzy horizontálnych a sektorových politík, stratégií a koncepcií, ktoré majú vzťah k danej problematike a príslušných právnych predpisov vzťahujúcich sa na jednotlivé zložky životného prostredia a zdravie (kap. III.5).

Ako uvádza spracovateľ v úvodnej kapitole, pri postupe bola zohľadnená aj metodika SEA pre štrukturálne fondy „Handbook on SEA for Cohesion Policy 2007-2013“ (2006) a príloha II smernice SEA (strana 101). V zmysle týchto dokumentov boli prevzaté základné oblasti, pre ktoré boli sformulované environmentálne ciele prezentované v úvode kapitoly IV.1 Správy o hodnotení.

Oblasť	Cieľ
Obyvateľstvo a zdravie	Zabezpečiť zdravé životné podmienky obyvateľov
	Skvalitniť ľudské zdroje v oblasti zdravotníctva
	Podporovať zdravie znížením psychických stresov
Ovzdušie a klimatické faktory	Znižovať produkciu emisií
	Znižovať produkciu emisií skleníkových plynov
Pôda a horninové prostredie	Minimalizovať zábery poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov
	Predchádzať rizikám z titulu nestability horninového prostredia
Voda	Nezhoršovať ekologický a chemický stav vôd
	Obmedzovať zásah do vodohospodársky chránených území
	Zabezpečiť protipovodňovú ochranu územia
Biodiverzita a ochrana prírody	Zabezpečiť ochranu cenných častí prírody a funkčnosti ekosystémov
	Zabezpečiť integritu lokalít systému Natura 2000
	Udržať ekologickú stabilitu krajiny
Krajina	Zachovať integritu krajiny a jej scenerickú hodnotu

Oblasť	Cieľ
Kultúrne dedičstvo	Chrániť kultúrne dedičstvo
Materiálne zdroje	Zvýšiť efektívnosť využívania energetických zdrojov
	Racionálne využívať prírodné zdroje
	Predchádzať vzniku odpadov, zlepšiť podmienky nakladania s odpadmi

Jednotlivé oblasti boli navrhnuté tak, aby boli konzistentné s kritériami uvedenými v prílohe II smernice SEA a aby zahŕňali všetky oblasti požadované smernicou i vyššie uvedenou príručkou. V rámci prvého kola hodnotenia neboli identifikované žiadne priame, nepriame ani potenciálne vplyvy RIUS TK, ktoré by mohli významne ovplyvniť ciele ochrany krajiny a kultúrneho dedičstva. Tieto dve oblasti boli preto z matice hodnotenia jednotlivých prioritných osí a špecifických cieľov vypustené. Pri konzultácii so spracovateľom bolo dodatočne overené, že súčasťou RIUS nie sú žiadne projekty, ktoré by mohli významnejším spôsobom zasiahnuť do krajiny ako sú napr. cesty vyššieho rádu alebo iné líniové stavby. Projekty uvedené v prílohách RIUS TK sa týkajú najvyššie rekonštrukcie ciest II. a III. triedy, či výstavby a rekonštrukcie lokálnych vodovodov a kanalizačných rádo. Tieto stavby nemôžu ovplyvniť charakter reliéfu ani scenériu krajiny.

2.5 Posúdenie úplnosti jednotlivých častí správy o hodnotení

Správa o hodnotení strategického dokumentu „regionálna integrovaná územná stratégia Trenčianskeho kraja“ zo septembra 2015, bola spracovaná odborne spôsobilými osobami v zmysle zákona - RNDr. Antonom Darnadym a RNDr. Ivanom Pirmanom.

Úplnosť správy o hodnotení bola posudzovaná z hľadiska požiadaviek zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, osobitne prílohy č. 4, ktorá predstavuje všeobecný rámec pre štruktúru správy o hodnotení strategického dokumentu. Posúdené bolo aj zapracovanie požiadaviek „Rozsahu hodnotenia“ vydaného podľa § 8 citovaného zákona Okresným úradom, odborom starostlivosti o životné prostredie zo dňa 22.6.2015.

Predložená správa o hodnotení obsahuje 133 strán textu, ktorý je doplnený mapkami, grafmi, tabuľkami.

Správa o hodnotení bola spracovaná v hlavných bodoch štruktúry stanovenej prílohou č. 4 zákona a jej obsah a štruktúra sú totožné s exaktne definovanými požiadavkami v zákone. Rovnako možno konštatovať, že sa správa zaoberala požiadavkami určenými v rozsahu hodnotenia.

Po formálnej stránke je správa o hodnotení spracovaná na veľmi dobrej úrovni. Text je vhodne doplnený množstvom tabuliek, mapiek, diagramov a grafov.

Nižšie je uvedený komentár k vyhodnoteniu úplnosti zistení k jednotlivým častiam správy o hodnotení.

Úvod

V úvodnej časti kapitoly sú popísané dôvody a východiská vypracovania RIUS TK a zadané ciele, ktoré sa majú implementáciou operačného programu dosiahnuť. Druhá časť kapitoly je venovaná popísaniu legislatívneho rámca a postupu environmentálneho posudzovania. Vysoko možno hodnotiť hlavne časť „Kontext vzniku a chronológia prípravy RIUS TK“ a „Legislatívny rámec a postup strategického environmentálneho posudzovania, ktorej súčasťou je aj *„Vecný a časový harmonogram prípravy a schvaľovania RIUS TK“*. Z popisu histórie prípravy vidieť ako sa vyvíjal strategický dokument, kto participoval na jeho tvorbe a kedy sa zapojili do prípravy environmentálni špecialisti.

Kapitola I. Základné údaje o obstarávateľovi

Za veľmi vhodné možno považovať zvýraznenie možnosti vykonania konzultácií počas procesu posudzovania strategického dokumentu v podkapitole I.4.

Kapitola II. Základné údaje o strategickom dokumente

Podkapitola 6.1 Popis strategického dokumentu obsahuje základné údaje o cieľoch posudzovaného strategického dokumentu. Jednoduchým a pomerne stručným spôsobom je tu popísaný vlastný strategický dokument, ktorý pozostáva z textovej a prílohovej časti. Je tu prehľadným spôsobom doložená tabuľka s celou štruktúrou RIUS TK. Podkapitola je doplnená prehľadom jednotlivých prioritných osí a ich špecifických cieľov, čo spolu s časťami "Očakávané výsledky" a "Príklady aktivít" dáva dostatočný predstavu o strategickom dokumente a o východiskách pre posudzovanie vplyvov na životné prostredie.

Špecifikom je, že z RIUS TK budú podporované aj projekty, ktoré sú súčasne podporované aj operačnými programami Kvalita životného prostredia a Ľudské zdroje. Súhlasím so spracovateľom správy o hodnotení, že tieto dva dokumenty už boli posúdené podľa zákona na celoštátnej úrovni a ako takým im nebolo potrebné venovať toľko pozornosti v rámci posúdenia RIUS. Kvitujem, že všetky projekty spadajúce pod uvedené operačné programy, citované v prílohe č. 13 RIUS TK, boli environmentálne posúdené aj v rámci RIUS.

Spracovateľ SOH píše na str. 15 „V podrobnejšom popise sa však s OP KŽP a OP LZ nebudeme zaoberať, nakoľko tieto už boli posúdené a prijaté vládou SR a EK v samostatnom procese environmentálneho posudzovania strategických dokumentov na celoštátnej úrovni. Napriek tomu však v ďalšom texte je spracovaný rovnako podrobne ako ostatné časti RIUS TK.

Podkapitola 6.2 Vzťah RIUS TK k iným strategickým dokumentom obsahuje zoznam všetkých strategických dokumentov na úrovni EÚ a SR majúcich vzťah k predkladanému dokumentu a zároveň vytvárajúcich rámec pre stanovenie environmentálnych cieľov. V nadväznosti na kapitolu *III.5 Environmentálne aspekty vrátane zdravotných zistených na medzinárodnej, národnej a inej úrovni, ktoré sú relevantné z hľadiska strategického dokumentu, ako aj to, ako sa zohľadnili počas prípravy strategického dokumentu* vytvára slušnú predstavu o tom, z čoho posudzovaná stratégia vychádza, na čo nadväzuje a aké rámce vytvára pre environmentálne hodnotenie.

Kapitola III. Základné údaje o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia

V rámci prvej podkapitoly *III.1 Informácia o súčasnom stave životného prostredia vrátane zdravia a jeho pravdepodobný vývoj, ak sa strategický dokument nebude realizovať* boli analyzované a posúdené nasledovné oblasti:

- Kvalita ovzdušia a klimatické faktory
- Voda
- Pôda
- Ochrana prírody a krajiny
- Kultúrne dedičstvo
- Materiálne zdroje
- Obyvateľstvo a zdravie ľudí
- Environmentálne aspekty v sociálnej a ekonomickej sfére

Prístup k spracovaniu tejto kapitoly, kde je v úvode každej časti stručne popísaná situácia v rámci SR a následne sú uvedené údaje o Trenčianskom kraji je akceptovateľný, aj so zreteľom nato, že strategický dokument obsahuje vlastné analýzy životného prostredia.

Prehľadne je spracovaná hlavne časť venovaná zásobovaniu obyvateľstva vodou z verejných vodovodov, kde je jasne prezentovaná poloha kraja v rámci SR a zároveň aj situácia po jednotlivých sídlach kraja. Pri vybavení obcí verejnou kanalizáciou je podobný prístup, ale absentuje grafický výstup za kraj. Časť venovaná obyvateľstvu a zdraviu ľudí mohla byť viac zameraná na zdravotné problémy obyvateľstva, nakoľko RÚVZ disponuje množstvom štatistických údajov k tejto téme, čo bolo zo strany RUVZ odprezentované aj na verejnom prerokovaní.

Celkovo však táto podkapitola predstavuje dobrý východiskový podklad k hodnoteniu vplyvov a na strane druhej, dávajú informácie tu uvedené slušnú predstavu o situácii v tej ktorej oblasti životného prostredia v TK. Hlavnou devízou tejto kapitoly je jej vypovedacia schopnosť, ktorá je znásobená množstvom tabuliek, grafov, diagramov a mapiek.

Špecifikom tejto časti je aj osobitý prístup k štruktúre kapitoly, ktorá je okrem základných položiek vyplývajúcich z prílohy I f Smernice SEA vhodne doplnená o samostatnú časť venovanú zamestnanosti a sociálnej inklúzii, zamestnanosti a vzdelávaniu v environmentálnych odvetviach. Sú tu zhrnuté hlavné problémy v oblastiach predstavujúcich strategické priority strategického dokumentu ako aj najnovšie trendy súvisiace so zamestnanosťou v environmentálnych odvetviach a taktiež so špecifickými formami vzdelávania ako sú environmentálna výchova a vzdelávanie nevynímajúc problematiku tzv. zelených pracovných miest (green jobs).

Spracovanie tejto kapitoly plní v zmysle zákona dve hlavné funkcie. Jedna je už spomenutá analýza východiskovej situácie v posudzovaných oblastiach a druhou funkciou by malo byť posúdenie, akým spôsobom príslušný operačný program alebo strategický dokument ovplyvní tieto oblasti. Konštatujem, že správa o hodnotení sa vysporiadala aj s tzv. nulovým variantom a na konci každej podkapitoly venovanej niektorej zo zložiek životného prostredia sa nachádza stručné zhodnotenie, aký dopad bude mať nerealizácia RIUS TK na danú problematiku.

V podkapitole *III.2 Informácia vo vzťahu k environmentálne obzvlášť dôležitým oblastiam, akými sú európska sústava chránených území (NATURA 2000) a chránené vodohospodárske oblasti* autori prezentovali chránené územia spadajúce pod Natura 2000 i pod národnú sieť. Uviedli zoznam chránených území v TK, pričom sa nevyhli istým nepresnostiam, čo bolo vytknuté aj vo vyjadrení MŽP SR, sekcie ochrany prírody a tvorby krajiny (pozri kapitolu venovanú stanoviskám k správe o hodnotení). Správa o hodnotení bola doplnená o prehľadné mapky so zobrazením území Natura 2000, veľkoplošných chránených území podľa zákona 543/2002 Z.z. a chránených území určených pre odber pitnej vody. Vhodnejšie by boli mapky kraja, ale aj z tých v správe sa dali odčítať hranice krajov.

V podkapitole *III.3 Charakteristika životného prostredia vrátane zdravia v oblastiach, ktoré budú pravdepodobne významne ovplyvnené* je zase formou mapiek zdokumentovaná kvalita životného prostredia na Slovensku a regióny environmentálnej kvality. Podobne ako v predchádzajúcom prípade, aj tu je možnosť naloženia mapiek na mapky so sledovanými ukazovateľmi a vyvodenie rizík ovplyvnenia životného prostredia, ale aj tu by bolo vhodnejšie použiť mapky na úrovni kraja a nie na úrovni celého Slovenska. Taktiež mohlo byť bližšie vyhodnotené, v ktorých častiach kraja je predpoklad zlepšenia situácie z titulu realizácie projektov.

Z kontextu ďalších kapitol vyplýva, že uvedené analýzy predstavovali základné podklady pre stanovovanie environmentálnych cieľov a identifikovanie konkrétnych vplyvov na životné prostredie.

V podkapitole *III.4 Environmentálne problémy vrátane zdravotných problémov, ktoré sú relevantné z hľadiska strategického dokumentu*, spracovateľ analyzuje aktuálnu situáciu, týkajúcu sa hlavných negatívnych faktorov pôsobiacich na životné prostredie aj so špeciálnym zreteľom na posudzovanú problematiku.

Vychádzajúc z Partnerskej dohody popísal kľúčové problémy, ktoré sú zhrnuté v týchto okruhoch:

- Významné environmentálne problémy súvisiace s výstavbou dopravnej a inej infraštruktúry
- Významné environmentálne problémy súvisiace s prevádzkou dopravnej a inej infraštruktúry
- Životné prostredie a efektívne využívanie zdrojov
- Prispôsobovanie sa zmenám klímy, predchádzanie a riadenie rizika
- Zamestnanosť a mobilita pracovnej sily
- Sociálne vylúčenie a chudoba
- Vzdelávanie

- *Nepriaznivé demografické trendy a štruktúra obyvateľstva*
- *Nedostatočné environmentálne povedomie*

Oceniť treba konkrétnosť a zároveň objektivnosť vytypovania vplyvov na životné prostredie aj na sociálne prostredie, ktoré je možné považovať za dostatočne vyčerpávajúce.

V podkapitole *III.5 Environmentálne aspekty vrátane zdravotných zistených na medzinárodnej, národnej a inej úrovni, ktoré sú relevantné z hľadiska strategického dokumentu, ako aj to, ako sa zohľadnili počas prípravy strategického dokumentu* sa autori zamerali na prezentáciu strategických dokumentov na úrovni EÚ ako aj na národnej úrovni, ktoré predstavovali východiská pre stanovenie environmentálnych cieľov.

Z európskych dokumentov sa vychádzalo hlavne z nasledovných:

- *Európa 2020: Stratégia pre inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast (2010)*
- *BIELA KNIHA - Adaptácia na zmenu klímy: Európsky rámec opatrení*
- *Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2020*

Na národnej úrovni predstavovalo nosné podklady:

- *Stratégia, zásady a priority štátnej environmentálnej politiky (1993)*
- *Orientácia, zásady, priority a hlavné úlohy starostlivosti o životné prostredie SR na roky 2014 - 2020*
- *Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja (NSTUR)*
- *Akčný plán pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky IV (NEHAP IV.)*
- *Plán rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie SR (2005)*
- *Stratégia adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy (návrh 08/2013)*

Použitie citovaných materiálov vystihlo v dostatočnej miere nosné zdroje pre stanovenie environmentálnych cieľov.

Kapitoly IV, V, VI a VIII tiež **spĺňajú náležitosti vyžadované zákonom** a podrobnejšie sú vyhodnotené v ďalších častiach odborného posudku 4, 6 a 7. Problematike posúdenia vplyvov na územia Natura 2000 sa venujem v kapitole IV posudku.

Kapitola VII. Návrh monitorovania environmentálnych vplyvov vrátane vplyvov na zdravie

Monitorovanie IROP – vrátane RIÚS/stratégie UMR - sa vykonáva v súlade so Systémom riadenia EŠIF na programové obdobie 2014-2020. Monitorovanie RIÚS/stratégie UMR je v podmienkach implementácie stratégií vykonávané na základe metodického usmernenia RO pre IROP definujúceho úlohy a výstupy potrebné na zabezpečenie komplexného pohľadu realizácie IROP.

Metodické usmernenie zohľadní zabezpečenie, okrem iného, podkladov do výročných, záverečnej správy o vykonávaní IROP, výhľadového plánu implementácie IROP a informácie o realizácii IROP.

Monitorovanie RIÚS ako celku zabezpečuje zodpovedajúce SO VÚC. SO VÚC spolupracuje so SO KM (napr. prostredníctvom vyžadovania podkladov apod.), ktoré zodpovedá za monitorovanie stratégie UMR ako súčasť RIÚS. SO VÚC predkladá podklady za RIÚS, vrátane stratégie UMR na základe žiadosti RO pre IROP (okrem vyššie uvedených napr. aj do správy o stave implementácie EŠIF apod.).

V prípade výročnej/záverečnej správy sú podklady týkajúce sa zodpovedajúceho RIÚS, vrátane stratégie UMR predmetom schvaľovania Radou Partnerstva. Predloženie tejto správy Rade

Partnerstva zabezpečuje koordinátor RIÚS. Správu následne predkladá riadiacemu orgánu SO, v termíne do 31. marca príslušného roka.

Monitorovanie plnenia RIÚS TK bude vykonávané prostredníctvom ukazovateľov, ktoré sú uvedené v RIÚS TK na konci každej časti venovanej príslušnému špecifickému cieľu a investičnej priorite.

Osobitne sú uvedené vybrané ukazovatele spojené s realizáciou RIUS TK, ktoré sú pravidelne vyhodnocované SAŽP. Nakoľko budú využívané ukazovatele, ktoré sú vyhodnocované a sledované už v súčasnosti, nie je potrebné stanovovať ukazovatele environmentálneho monitoringu.

IX. Netechnické zhrnutie poskytnutých informácií

Netechnické zhrnutie stručne sumarizuje posudzovanú problematiku a je spracované primerane k rozsahu správy o hodnotení a strategického dokumentu.

X. Informácia o ekonomickej náročnosti

V kapitole je uvedený finančný plán týkajúci alokovaných prostriedkov pre jednotlivé strategické priority, pričom celková čiastka predstavuje 181 278 737,65 €.

XI. Vyhodnotenie špecifických požiadaviek rozsahu hodnotenia a pripomienok doručených k oznámeniu o strategickom dokumente

Správa o hodnotení obsahuje aj poslednú náležitosť vyplývajúcu z rozsahu hodnotenia, ktorou sú tabuľkovou formou predložené špecifické požiadavky rozsahu hodnotenia a spôsoby ich riešenia.

3 STANOVISKÁ K SPRÁVE O HODNOTENÍ STRATEGICKÉHO DOKUMENTU

3.1 Stanoviská k správe o hodnotení

Príslušnému orgánu boli k zverejnenému návrhu strategického dokumentu a k správe o hodnotení strategického dokumentu v zákonom stanovenej lehote doručené 4 stanoviská.

Úrad Nitrianskeho samosprávneho kraja, Nitra (list č. CS 6634/2015, CZ 28725/2015 zo 14.10.2015) v liste uvádza, že RIUS je východiskový strategický dokument pre implementáciu finančných prostriedkov z EŠIF v rámci IROP na regionálnej úrovni s dopadom na miestnu úroveň. K predloženej správe o hodnotení strategického dokumentu nemáme žiadne pripomienky.

Trnavský samosprávny kraj, sekcia hospodárskej stratégie, odbor UP a ŽP Trnava (list č.j. 06907/2015/OUPaZP-3/Ta) v stanovisku uvádza, že k predmetnému materiálu nemá pripomienky a správa je spracovaná v súlade so zákonom 24/2006 Z.z.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva Považská Bystrica (list č.1831-2-HŽPaZ z 13.10.2015) vydáva záväzné stanovisko, v ktorom súhlasí so Správou o hodnotení strategického dokumentu: „Regionálna integrovaná územná stratégia Trenčianskeho kraja“, ktorej obstarávateľom je Trenčiansky samosprávny kraj.

Ministerstvo životného prostredia, sekcia ochrany prírody a krajiny (list č.6055/2015-2.1. zo dňa 28.10.2015) - vo svojom stanovisku, v ktorom zohľadnilo aj stanovisko Štátnej ochrany prírody a krajiny SR uvádza nasledovné:

- K nepresnostiam a chybám v SoH:

1. Smernica Rady 79/409/EHS z 2.4.1979 o ochrane voľne žijúceho vtáctva v platnom znení (Smernica o vtákoch) má v skutočnosti číslo Smernica Rady 2009/147/ES z 30.novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva (kodifikované znenie)

2. správny kód Čertov je SKUEV0102

3. Medzi UEV patria aj Holubyho kopanice (SKUEV0367) a Brezovská dolina (SKUEV0368)
4. medzi navrhované UEV patria aj Papradnianka (SKUEV0641) a Javornický hrebeň (SKUEV0642)
5. UEV Šifflovské (SKUEV0563) sa nenachádza v okrese Prievidza ale Myjava.

- K obsahovej stránke správy o hodnotení a RIUS Trenčianskeho kraja – pripomína, že sa treba zamerať hlavne na chránené územia a oblasti v Trenčianskom kraji a nie v celej SR ako i má pripomienky k citácii článku 6 zo smernice o vtácoch
- Nesúhlasí s tvrdením, že: *„keďže neexistuje presná lokalizácia a rozsah jednotlivých projektových zámerov RIUS, nebolo možné identifikovať priame a nepriame vplyvy k územiám NATURA 2000 a k územiám národnej sústavy chránených území, t.zn. vplyvy týchto aktivít sú za súčasného stavu poznania nevyhodnotiteľné“* Súčasťou RIUS TN sú tabuľky slúžiace ako zásobník projektov, ktoré v dostatočnej miere a mierke vzhľadom k strategickému dokumentu na úrovni kraja informujú o plánovaných aktivitách. Príloha 14 Projektový zásobník RIUS FINAL 3 obsahuje pre potreby strategického dokumentu v dostatočnej miere špecifikovanú lokalizáciu plánovaných projektov (napr: v prípade rekonštrukcie existujúcich objektov - cesty, zástavby, budovy...- nepovažujeme argument o neexistencii presnej lokalizácie projektu za logický). Pri podrobnosti a špecifikácii s akou sú predložené prílohy zásobníka projektov, nie je možné argumentovať všeobecnosťou dokumentu a nemožnosťou spracovať primerané posúdenie. Rovnako nie je postačujúce odvolať sa len na povinnosť hodnotenia vplyvov jednotlivých projektov v rámci procesov EIA. V rozpore s tvrdením o nemožnosti identifikácie vplyvov strategického dokumentu uvádza SoH relatívne podrobne opatrenia pre oblasť ochrany prírody a krajiny s dôrazom na územia NATURA 2000- napr: *„premostovanie hydrických biokoridorov riešiť tak, aby boli technicky aj etologicky priechodné pre živočíchy migrujúce pozdĺž vodných tokov (najmä vydra riečna) a zároveň boli v maximálnej nožnej miere živočíchmi využívané ako podchody“*.
- Bod z rozsahu hodnotenia *“V prípade ak bude v správe konštatovaný možný negatívny vplyv na predmet ochrany CHVU alebo UEV, je potrebné v správe navrhnúť primerané zmierňujúce opatrenia na zníženie negatívnych faktorov súvisiacich s umiestňovaním navrhovaných činností na územie NATURA 2000“* považuje MŽP SR sa nenaplnený, keďže v SOH nie sú vyhodnotený vplyvy na chránené územia sústavy NATURA 2000. Z vyššie uvedených dôvodov MZP SR sekcia OPaK požaduje dopracovanie SoH.

3.2 Verejné prerokovanie

Verejné prerokovanie správy o hodnotení vplyvov strategického dokumentu s regionálnym dosahom na životné prostredie „Regionálna integrovaná územná stratégia Trenčianskeho kraja“ sa uskutočnilo dňa 27.10.2015 o 10:00 hod v kongresovej sále administratívnej budovy TSK.

Program verejného prerokovania:

1. Privítanie účastníkov a predstavenie strategického dokumentu RIÚS TK
2. Prezentácia správy o hodnotení
3. Diskusia
4. Záver

- 1) Privítanie účastníkov a predstavenie strategického dokumentu RIÚS TK

Na úvod zástupkyňa TSK – Mgr. Kotrhová Silvia, koordinátorka RIUS Trenčianskeho kraja privítala účastníkov verejného prerokovania a predstavila im stratégiu RIUS. RIUS je implementačným nástrojom Integrovaného regionálneho operačného programu, t.j. všetky predkladané projektové zámery v rámci IROP musia byť v súlade s RIUS. RIUS sa zameriava na územie Trenčianskeho kraja a

zahŕňa dve rozdielne územné jednotky: územie kraja mimo územia krajského mesta Trenčín a 7 okolitých obcí, tvoriacich mestskú funkčnú oblasť krajského mesta v rámci princípu UMR (udržateľného mestského rozvoja) a územie UMR. Dokument je rozdelený na analytickú, strategickú a implementačnú časť. Strategickú časť RIUS tvoria 4 prioritné osi:

- Bezpečná a ekologická doprava,
- Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším službám,
- Mobilizácia kreatívneho priemyslu
- Zlepšenie kvality života s dôrazom na životné prostredie.

Príprava dokumentu bola zabezpečovaná v partnerstve s relevantnými subjektmi kraja, ktorí boli členmi poradných odborných skupín. Definitívne schválenie RIUS bude zabezpečené riadiacim orgánom – MPRV SR, na úrovni kraja bude dokument odporučený na schválenie Radou Partnerstva, ktorá sa v súčasnosti vytvára.

2) Prezentácia správy o hodnotení

Zástupca spracovateľa Správy o hodnotení vplyvu dokumentu RIUS na životné prostredie RNDr. Anton Darnady, v nadväznosti na prezentáciu koordinátorky RIÚS TK informoval podrobne o metodike vyhodnotenia vplyvov stratégie na životné prostredie. Základným princípom environmentálneho posudzovania strategického dokumentu bolo nastaviť environmentálne ciele, s ktorými bol dokument konfrontovaný. Podkladmi k tomu boli špecifické ciele jednotlivých strategických priorit, ktoré zahŕňajú konkrétne aktivity, ďalej vytipovanie problémových okruhov týkajúcich sa ŽP, súčasná situácia v kraji týkajúca sa týchto problémov a nakoniec prehľad strategických dokumentov na európskej a národnej úrovni, ktoré sa týkajú danej problematiky. Environmentálne ciele boli stanovené pre ovzdušie a klimatické zmeny, vodu, pôdu a horninové prostredie, biodiverzitu vrátane ochrany prírody, materiálne zdroje a zdravie obyvateľstva. Následne boli ciele vyhodnotené (na základe prezentovanej škály miery vplyvov) z hľadiska súladu s aktivitami v rámci jednotlivých špecifických cieľov. Z vyhodnotenia environmentálnych vplyvov vyplynulo, že RIÚS TK je v súlade so všetkými právnymi predpismi a trendami v oblasti environmentu v EÚ a neboli zistené žiadne vážnejšie vplyvy, ktoré by mohli zabrániť jeho schváleniu.

Na záver vystúpenia spracovateľ vysvetlil celý proces posudzovania vplyvov podľa zákona č. 24/2006 Z.z. ako aj ďalšie kroky, ktoré budú nasledovať po verejnom preokovaní. Zdôraznil možnosť vyjadriť sa k správe o hodnotení alebo vlastnému dokumentu v rámci prerokovania alebo najneskôr v termíne do 30.10.2015.

3/ Diskusia

Po prezentácii správy o hodnotení nasledovala diskusia.

V rámci diskusie bolo zo strany zástupcov RÚVZ odporučené využiť pre doplnenie dokumentu z pohľadu analýzy zdravotného stavu obyvateľstva štatistiky, ktoré má RÚVZ k dispozícii na svojej webovej stránke.

Keďže neboli k správe žiadne ďalšie pripomienky Mgr. S. Kotrhová poďakovala za diskusiu.

4/ Záver

Keďže prítomní účastníci nemali žiadne ďalšie pripomienky k správe o hodnotení, Mgr. S. Kotrhová poďakovala všetkým za účasť a ukončila verejné prerokovanie

3.3 Konzultácie

V procese príprav regionálneho strategického dokumentu RIUS boli v súlade s metodikou riadiaceho orgánu (MPaRV SR) zapojené subjekty na všetkých úrovniach v súlade s princípom partnerstva.

Realizované kroky v procese prípravy strategického dokumentu, SoH a ich posudzovania:

- Koncom marca 2013 TSK ako koordinačný orgán oslovil relevantných sociálno-ekonomických partnerov s ponukou na spoluprácu. Oslovené organizácie nominovali svojich zástupcov za členov jednotlivých odborných poradných skupín (OPS), ktoré boli vytvorené podľa investičných priorít IROP.
- V apríli 2014 prebehli prvé stretnutia OPS, kde zástupcovia TSK podali informácie o IROP, RIÚS, o celom procese prípravy a požiadali relevantných členov o zozbieranie a predloženie projektových zámerov za svoje inštitúcie, príp. územie, ktoré zastupujú. (Zozbierané projektové zámery slúžili ako podklad pre stanovenie ukazovateľov, ktoré v Trenčianskom kraji majú byť dosiahnuté prostredníctvom projektov podporených cez IROP na konci obdobia. Zámery taktiež boli podkladom pre základné rozdelenie alokácií medzi prioritnými osami a pre stanovenie prioritných opatrení).
- Ďalšie stretnutia OPS prebiehali podľa potreby (príprava analytickej časti, stanovenie kritérií, strategická a vykonávací časť) a stupňa rozpracovanosti jednotlivých oblastí.
- Okrem stretnutí OPS sa uskutočnili samostatné stretnutia s dopravnými spoločnosťami, zástupcami regionálnych ZMO a ďalších inštitúcií za účelom stanovenia priorít jednotlivých regiónov kraja.
- V decembri 2014 sa uskutočnilo spoločné stretnutie predsedu TSK s primátorom mesta Trenčín, na ktorom sa dohodli na spolupráci na príprave a implementácii RIÚS TK a IÚS-UMR a už vo februári 2015 bolo podpísané memorandum o spolupráci.
- v septembri 2014 bola predložená MPRV SR analytická časť RIÚS TK
- koncom januára 2015 bol spracovaný prvý návrh analytickej a strategickej časti RIÚS TK,
- v marci 2015 bola predložená prvá verzia celého dokumentu RIÚS, ktorú pripomienkovali relevantné štátne inštitúcie.
- v priebehu apríla 2015 prebehla aktualizácia zozbieraných projektových zámerov subjektov kraja.
- v máji začal proces posúdenia vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z.z. vypracovaním a zverejnením oznámenia. V priebehu júna až augusta prebiehalo dopracovanie dokumentu o multikriteriálnu analýzu, výsledkové a výstupové ukazovatele v oblastiach zdravotníctva a kultúry. Upravená bola aj obsahová štruktúra dokumentu s tým, že v predmete strategického dokumentu nedošlo k zmenám, ktoré by menili charakter dokumentu. Prekoncepované boli len názvy investičných priorít v rámci strategických priorít 2 a 4 s tým, že ich pôvodné zameranie zostalo plne zachované. Dve investičné priority (1.1 a 4.2), ktoré boli pôvodne navrhnuté pre celý TK boli prerozdelené aj do MFO Trenčín. Návrh dokumentu bol pripomienkovaný jednotlivými dotknutými orgánmi štátnej správy a v septembri 2015 bola skompletizovaná 3. Verzia RIÚS.

Do procesu prípravy a realizácie RIÚS, resp. stratégie pre udržateľný mestský rozvoj (UMR) boli zapojené nasledovné subjekty:

- Riadiaci orgán pre IROP (ďalej iba „RO pre IROP“) - MPRV SR – plní úlohy riadiaceho orgánu pre IROP
- Partnerstvo pre RIÚS = Rada partnerstva pre RIÚS
- Orgán pre koordináciu RIÚS (OK) – Trenčiansky samosprávny kraj Orgán pre koordináciu udržateľného mestského rozvoja (UMR) – krajské mesto – mesto Trenčín
- Odborné poradné skupiny pre RIÚS – zoskupenia odborníkov pre jednotlivé oblasti RIÚS
- Ministerstvo kultúry SR – v pozícii sprostredkovateľského orgánu pod riadiacim orgánom pre IROP
- Ministerstvo zdravotníctva SR – v pozícii sprostredkovateľského orgánu pod riadiacim orgánom pre IROP

- Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR - v pozícii odborného garanta pre udržateľný mestský rozvoj.

3.4 Vyhodnotenie pripomienok dotknutých orgánov a verejnosti

V stanovenom termíne boli na Okresný úrad Trenčín, odbor starostlivosti o životné prostredie doručené 4 písomné stanoviská dotknutých orgánov k správe o hodnotení a dňa 27.10.2015 prebehlo verejné prerokovanie správy o hodnotení.

Tri stanoviská boli súhlasné bez akýchkoľvek pripomienok, v jednom stanovisku (MŽP SR sekcia OPaK) boli vznesené pripomienky na dopracovanie správy o hodnotení. Podrobnejšie sú pripomienky popísané v časti 3.1. tohto posudku.

Spracovateľ SoH reagoval na pripomienky MŽP SR sekcia OPaK formou emailovej komunikácie a zaslaním vysvetľujúceho listu a dopracovanej kapitoly IV.2, venovanej posúdeniu vplyvov projektov na územia NATURA 2000, poštou na príslušný orgán i na MŽP SR. MŽP SR emailom dňa 30.11.2015 odsúhlasilo a akceptovalo dopracovanú kapitolu SoH. Uvedené podklady boli doručené elektronicky aj spracovateľke odborného posudku.

Text dopracovania uvádzam v plnom znení v nasledujúcej kapitole 4.

Po preverení uvedených faktov a po konzultácii so spracovateľom správy o hodnotení odporúčam dopracovanie citovanej kapitoly prijať a zároveň akceptovať aj návrh opatrení týkajúci sa tejto problematiky.

4 ÚPLNOSŤ ZISTENIA Kladných A ZÁporných VPLYVov STRATEGICKÉHO DOKUMENTU NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ICH VZÁJOMNÉHO PÔSOBENIA

Zisťovaniu kladných a záporných vplyvov RIUS TK na životné prostredie sa venovala kapitola IV. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch strategického dokumentu na životné prostredie vrátane zdravia.

V podkapitole IV.1 *Posúdenie cieľov a aktivít prioritných osí* boli jednoznačne zadefinované environmentálne ciele pre RIUS TK. Ako uvádzajú autori, ciele boli stanovené na základe vykonanej analýzy súčasného stavu životného prostredia, určenia potenciálnych vplyvov súvisiacich s implementáciou RIUS TK, analýzy horizontálnych a sektorových politík, stratégií a koncepcií, ktoré majú vzťah k danej problematike a príslušných právnych predpisov vzťahujúcich sa na jednotlivé zložky životného prostredia a zdravie.

Uvedené ciele boli konfrontované s cieľmi a aktivitami RIUS TK definovanými v rámci jednotlivých strategických priorít s tým, že ku každému špecifickému cieľu bola priradená miera vplyvu v zmysle škály od hodnoty "0" (väzba medzi aktivitou a environmentálnym cieľom neexistuje alebo je slabá) po "++" (priamy významný pozitívny vplyv), resp. "--" (priamy negatívny vplyv).

Jednotlivé oblasti boli navrhnuté tak, aby boli konzistentné s kritériami uvedenými v prílohe II smernice SEA a aby zahŕňali všetky oblasti požadované smernicou. V rámci prvého kola hodnotenia neboli identifikované žiadne priame, nepriame ani potenciálne vplyvy RIUS TK, ktoré by mohli významne ovplyvniť ciele ochrany krajiny so zameraním na reliéf a scenerickú hodnotu a kultúrneho dedičstva. Tieto dve oblasti boli preto z matice hodnotenia jednotlivých strategických priorít vypustené.

S využitím vyššie uvedeného prístupu bolo v ďalšej časti tejto podkapitoly vykonané vyhodnotenie vplyvov jednotlivých špecifických cieľov podľa strategických priorít.

V rámci jednotlivých strategických priorít boli konštatované nasledovné výsledky posúdenia:

A. STRATEGICKÁ ČASŤ PRE ÚZEMIE TRENČIANSKEHO KRAJA

STRATEGICKÁ PRIORITA 1: Bezpečná a ekologická doprava v Trenčianskom kraji

Strategická priorita 1 Bezpečná a ekologická doprava v Trenčianskom kraji prispieva k napĺňaniu cieľov stratégie Európa 2020, a to:

- znížiť emisie skleníkových plynov o minimálne 20 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990; zvýšiť podiel obnoviteľných zdrojov energie na konečnej spotrebe energie o 20 % a zvýšiť energetickú účinnosť o 20 %.

Z analýzy vyplýva, že ciele a aktivity navrhnuté v rámci strategickej priority 1 majú potenciál podporovať predovšetkým tieto stanovené environmentálne ciele:

- ↑ Zabezpečiť zdravé životné podmienky obyvateľov
- ↑ Podporovať zdravie znížením psychických stresov
- ↑ Znižovať produkciu emisií
- ↑ Zvýšiť efektívnosť využívania energetických zdrojov
- ↑ Znižovať produkciu emisií skleníkových plynov

Nesúlad so stanovenými environmentálnymi cieľmi nebol identifikovaný ani v jednom prípade.

STRATEGICKÁ PRIORITA 2: Lahší prístup k efektívnym a kvalitnejším službám

Z hľadiska jednotlivých zložiek životného prostredia sa negatívne ani pozitívne vplyvy neočakávajú, ak tak len v minimálnej miere počas výstavby nových objektov či prestavby existujúcich objektov. To bude mať za následok pri správnom prístupe zvýšenie energetickej efektívnosti budov a v prípade centralizácie lekárov prvého kontaktu aj efektívnejšie využívanie nákladov. Nepriamo môže dôjsť k ušetreniu času a dopravných nákladov zo strany návštevníkov zdravotníckych centier. Vplyvy implementácie cieľov a aktivít Strategickej priority sa premietajú do sociálnej oblasti, kde môžu pozitívne ovplyvňovať predovšetkým duševné zdravie.

Z analýzy vyplýva, že ciele a aktivity navrhnuté v rámci Strategickej priority 2 majú potenciál podporovať predovšetkým tieto ciele:

- ↑ Skvalitniť ľudské zdroje v oblasti zdravotníctva
- ↑ Zabezpečiť zdravé životné podmienky obyvateľov
- ↑ Podporovať zdravie znížením psychických stresov
- ↑ Zvýšiť efektívnosť využívania energetických zdrojov

V menšej miere možno uvažovať aj s cieľom:

- ↑ Znižovať produkciu emisií

Nesúlad so stanovenými environmentálnymi cieľmi nebol identifikovaný ani v jednom prípade.

STRATEGICKÁ PRIORITA 4: Zlepšenie kvality života v TK s dôrazom na životné prostredie

Ciele súvisiace s vylepšením zásobovania pitnou vodou a odkanalizovaním sídiel ako aj revitalizáciou sídliskových vnútroblokrov ozelenením nachádzajú oporu vo všetkých v správe o hodnotení citovaných dokumentoch na európskej i národnej úrovni. Realizácia cieľov ovplyvní kvalitu životného prostredia v regióne ako aj zdravotný stav obyvateľstva v najväčšom rozsahu.

Z analýzy vyplýva, že ciele a aktivity navrhnuté v rámci Strategickej priority 4 majú potenciál podporovať predovšetkým tieto stanovené environmentálne ciele:

- ↑ Nezhoršovať ekologický a chemický stav vôd, ale ho vylepšovať

- ↑ Zabezpečiť zdravé životné podmienky obyvateľov
- ↑ Podporovať zdravie znížením psychických stresov
- ↑ Zabezpečiť ochranu cenných častí prírody a funkčnosti ekosystémov ako aj ich tvorbu
- ↑ Znižovať produkciu emisií, resp. vylepšovať imisnú situáciu
- ↑ Zabezpečiť protipovodňovú ochranu územia (v istej miere)
- ↑ Racionálne využívať prírodné zdroje
- ↑ Predchádzať vzniku odpadov, zlepšiť podmienky nakladanie s odpadmi

Nesúlad so stanovenými environmentálnymi cieľmi nebol identifikovaný ani v jednom prípade.

B. STRATEGICKÁ ČASŤ PRE MESTSKÚ FUNKČNÚ OBLASŤ TRENČÍN

STRATEGICKÁ PRIORITA 1: Bezpečná a ekologická doprava v MFO Trenčín

Strategická priorita 1 Bezpečná a ekologická doprava prispieva k napĺňaniu cieľov stratégie Európa 2020, a to:

- znížiť emisie skleníkových plynov o minimálne 20 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990; zvýšiť podiel obnoviteľných zdrojov energie na konečnej spotrebe energie o 20 % a zvýšiť energetickú účinnosť o 20 %.

Z analýzy vyplýva, že ciele a aktivity navrhnuté v rámci strategickkej priority 1 majú potenciál podporovať predovšetkým tieto stanovené environmentálne ciele:

- ↑ Zabezpečiť zdravé životné podmienky obyvateľov
- ↑ Podporovať zdravie znížením psychických stresov
- ↑ Znižovať produkciu emisií
- ↑ Zvýšiť efektívnosť využívania energetických zdrojov
- ↑ Znižovať produkciu emisií skleníkových plynov

Nesúlad so stanovenými environmentálnymi cieľmi nebol identifikovaný ani v jednom prípade.

STRATEGICKÁ PRIORITA 2: Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším službám

Z hľadiska jednotlivých zložiek životného prostredia sa negatívne ani pozitívne vplyvy neočakávajú, ak tak len v minimálnej miere počas výstavby nových objektov či prestavby existujúcich objektov. To bude mať za následok pri správnom prístupe zvýšenie energetickej efektívnosti budov a v prípade centralizácie lekárov prvého kontaktu aj efektívnejšie využívanie nákladov. Nepriamo môže dôjsť k ušetreniu času a dopravných nákladov zo strany návštevníkov zdravotníckych centier. Vplyvy implementácie cieľov a aktivít Strategickkej priority sa premietajú do sociálnej oblasti, kde môžu pozitívne ovplyvňovať predovšetkým duševné zdravie.

Z analýzy vyplýva, že ciele a aktivity navrhnuté v rámci Strategickkej priority 2 majú potenciál podporovať predovšetkým tieto ciele:

- ↑ Skvalitniť ľudské zdroje v oblasti zdravotníctva
- ↑ Zabezpečiť zdravé životné podmienky obyvateľov
- ↑ Podporovať zdravie znížením psychických stresov
- ↑ Zvýšiť efektívnosť využívania energetických zdrojov

V menšej miere možno uvažovať aj s cieľom:

- ↑ Znižovať produkciu emisií

Nesúlad so stanovenými environmentálnymi cieľmi nebol identifikovaný ani v jednom prípade.

STRATEGICKÁ PRIORITA 3: Mobilizácia kreatívneho priemyslu

Strategická priorita prispieva k napĺňaniu jedného z cieľov stratégie Európa 2020, a to znížiť počet osôb ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením v Európskej únii aspoň o 20 miliónov. Slovenská republika si v nadväznosti na cieľ stratégie Európa 2020 v oblasti odstraňovania chudoby zadefinovala konkrétny cieľ „Vymaniť najmenej 170 tis. ľudí z rizika chudoby a vylúčenia do roku 2020“. Hlavné opatrenia na zníženie chudoby a sociálneho vylúčenia sú rozpracované v rámci Národného programu reforiem SR na rok 2013. Strategická priorita je v súlade s napĺňaním úloh prijatých v rámci Národného programu reforiem pre oblasť sociálnej inklúzie.

Strategická priorita tiež prispieva k napĺňaniu jedného z tematických cieľov stratégie Európa 2020, a to dosiahnuť 75% podiel zamestnaného obyvateľstva vo veku 20 - 64 rokov. Slovenská republika si v nadväznosti na cieľ stratégie Európa 2020 v oblasti podpory zamestnanosti a mobility pracovnej sily zadefinovala konkrétny cieľ: „Dosiahnuť 72% mieru zamestnanosti obyvateľstva vo veku 20 - 64 rokov do roku 2020“. Hlavné opatrenia na zvýšenie zamestnanosti a mobility pracovnej sily sú rozpracované v rámci Národného programu reforiem SR 2013. Strategická priorita je v súlade s napĺňaním úloh prijatých v rámci národného programu reforiem pre oblasť zamestnanosti.

Z analýzy vyplýva, že ciele a aktivity navrhnuté v rámci Strategickej priority 3 majú potenciál podporovať predovšetkým 1 cieľ, ktorým je:

- ↑ Podporovať zdravie znížením psychických stresov

Nesúlad so stanovenými environmentálnymi cieľmi nebol identifikovaný ani v jednom prípade.

STRATEGICKÁ PRIORITA 4: Zlepšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na životné prostredie

Ciele súvisiace s vylepšením zásobovania pitnou vodou a odkanalizovania sídla ako aj revitalizáciou sídliskových vnútroblokov a ozelenenia celého mesta nachádzajú oporu vo všetkých vyššie citovaných dokumentoch na európskej i národnej úrovni. Realizácia cieľov ovplyvní kvalitu životného prostredia v meste ~~región~~ ako aj zdravotný stav obyvateľstva v najväčšom rozsahu.

Z analýzy vyplýva, že ciele a aktivity navrhnuté v rámci Strategickej priority 4 majú potenciál podporovať predovšetkým tieto stanovené environmentálne ciele:

- ↑ Nezhoršovať ekologický a chemický stav vôd,
- ↑ Zabezpečiť zdravé životné podmienky obyvateľov
- ↑ Podporovať zdravie znížením psychických stresov
- ↑ Zabezpečiť ochranu cenných častí prírody a funkčnosti ekosystémov ako aj ich tvorbu
- ↑ Znižovať produkciu emisií, resp. vylepšovať imisnú situáciu
- ↑ Zabezpečiť protipovodňovú ochranu územia (v istej miere)
- ↑ Racionálne využívať prírodné zdroje
- ↑ Predchádzať vzniku odpadov, zlepšiť podmienky nakladanie s odpadmi

Nesúlad so stanovenými environmentálnymi cieľmi nebol identifikovaný ani v jednom prípade.

C. STRATEGICKÁ ČASŤ PRE OBLASŤ PODPORY OP KŽP

PRIORITNÁ OS 1: Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry

Z analýzy vyplýva, že ciele a aktivity navrhnuté v rámci Prioritnej osi 1 majú potenciál podporovať predovšetkým tieto ciele:

- ↑ Zabezpečiť zdravé životné podmienky obyvateľov
- ↑ Podporovať zdravie znížením psychických stresov
- ↑ Nezhoršovať ekologický a chemický stav vôd
- ↑ Predchádzať vzniku odpadov, zlepšiť podmienky nakladanie s odpadmi
- ↑ Racionálne využívať prírodné zdroje
- ↑ Zabezpečiť ochranu cenných častí prírody a funkčnosti ekosystémov

Nesúlad so stanovenými environmentálnymi cieľmi nebol identifikovaný ani v jednom prípade.

PRIORITNÁ OS 2: Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami

Z analýzy vyplýva, že ciele a aktivity navrhnuté v rámci Prioritnej osi 2 majú potenciál podporovať predovšetkým tieto ciele:

- ↑ Zabezpečiť zdravé životné podmienky obyvateľov
- ↑ Podporovať zdravie znížením psychických stresov
- ↑ Zabezpečiť protipovodňovú ochranu územia
- ↑ Zabezpečiť ochranu cenných častí prírody a funkčnosti ekosystémov

Nesúlad so stanovenými environmentálnymi cieľmi nebol identifikovaný ani v jednom prípade.

PRIORITNÁ OS 3: Podpora riadenia rizík, riadenia mimoriadnych udalostí a odolnosti proti mimoriadnym udalostiam ovplyvneným zmenou klímy

Z analýzy vyplýva, že ciele a aktivity navrhnuté v rámci Prioritnej osi 3 majú potenciál podporovať predovšetkým tieto ciele:

- ↑ Zabezpečiť protipovodňovú ochranu územia
- ↑ Zabezpečiť zdravé životné podmienky obyvateľov
- ↑ Podporovať zdravie znížením psychických stresov
- ↑ Zabezpečiť ochranu cenných častí prírody a funkčnosti ekosystémov

Nesúlad so stanovenými environmentálnymi cieľmi nebol identifikovaný ani v jednom prípade.

PRIORITNÁ OS 4: Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch

Z analýzy vyplýva, že ciele a aktivity navrhnuté v rámci Prioritnej osi 4 majú potenciál podporovať predovšetkým tieto ciele:

- ↑ Zvýšiť efektívnosť využívania energetických zdrojov
- ↑ Znižovať produkciu emisií
- ↑ Znižovať produkciu emisií skleníkových plynov
- ↑ Racionálne využívať prírodné zdroje
- ↑ Zabezpečiť zdravé životné podmienky obyvateľov

Jednoznačný nesúlad so stanovenými environmentálnymi cieľmi nebol identifikovaný ani v jednom prípade.

D. STRATEGICKÁ ČASŤ PRE OBLASŤ PODPORY OP LŽ

Vo všeobecnosti možno konštatovať, že takmer všetky špecifické ciele z oblasti podpory OP LŽ, majú charakter tzv. "mäkkých" opatrení, t.z. že sa nebude jednať o investičné projekty. Pravdepodobne vo všetkých pripravovaných opatreniach, ktoré sú zaradené aj do OP LŽ aj do RIÚS TK, je rozhodujúci environmentálny cieľ - Podporovať zdravie znížením psychických stresov.

Pokiaľ by sa podarilo v rámci vzdelávacích aktivít presadiť do výchovy a vzdelávania prvky environmentálnej výchovy, vytvorili by sa predpoklady do budúcnosti pre plnenie aj ostatných environmentálnych cieľov.

Pôvodná podkapitola IV.2 *Posúdenie vplyvu projektov na územia Natura2000* pozostávala z dvoch častí, pričom prvá z nich pojednávala vo všeobecnosti o princípoch posudzovania území Natura 2000, o článkoch 6.3 a 6.4 Smernice o biotopoch, čo patrí skôr do kategórie zvyšovania environmentálneho povedomia tých čo študujú predmetný materiál ako k vlastnému posúdeniu projektov spadajúcich pod RIUS TK.

Časť nazvaná "Predbežné posúdenie vplyvov na prvky ochrany prírody a územia Natura 2000" začínala odstavcom, ktorý neguje posúdenie uvedené v ďalšom texte.

Odstavec znie: "Keďže neexistuje presná lokalizácia a rozsah jednotlivých projektových zámerov RIÚS, nebolo možné identifikovať priame a nepriame vplyvy k územiám Natura 2000 a k územiám národnej sústavy chránených území, t.z. vplyvy týchto aktivít sú za súčasného stavu poznania nevyhodnotiteľné."

Z uvedeného nebolo jasné, či vplyvy citované v ďalšom texte správy boli riadne vyhodnotené alebo nie. Toto rozporovalo aj stanovisko MŽP SR, sekcie ochrany prírody a tvorby krajiny, ktoré požadovalo na základe vyššie uvedeného tvrdenia dopracovať správu o hodnotení.

Spracovateľ zaslal k stanovisku ministerstva vysvetľujúci list a doplnenie kapitoly SOH, v ktorom konštatuje, že úvodný odstavec zostal v správe nedopatrením ešte z úvodných fáz práce na správe o hodnotení a že projekty nachádzajúce sa v prílohách 13 - 15 strategického dokumentu boli všetky riadne posúdené nielen v predmetnej časti, venovanej posúdeniu vplyvu projektov na územia Natura 2000 ale aj v rámci časti IV.1. V tomto prípade to bolo posúdené v rámci environmentálnych cieľov oblasti Biodiverzita a ochrana prírody.

Ďalej vysvetlil, že pri spracovaní posúdenia nebola k dispozícii projektová dokumentácia, ktorá by špecifikovala rozsah prác a preto boli vyhodnotené vytipované napr. úseky ciest II. a III. triedy, ktoré bude záujem rekonštruovať a odhadli sa dĺžky, ktorými zasahujú tieto cesty do chránených území, t.z. aj do území Natura 2000. Boli špecifikované vplyvy, ktoré možno počas výstavby a prevádzky očakávať a navrhnuté opatrenia ako tieto vplyvy eliminovať.

Dopracovanie predmetnej kapitoly SOH je celé odcitované v nasledujúcom texte.

Posúdenie vplyvov na prvky ochrany prírody a územia Natura 2000

V rámci strategickej priority 1 a 4 budú realizované aj tzv. „tvrdé“ technické opatrenia, zamerané na budovanie inžinierskych sietí, základnej technickej infraštruktúry (kanalizácia, rekonštrukcie a opravy ciest) a podporu prístupu k pitnej a úžitkovej vode. Vzhľadom k tomu, že niektoré z aktivít zasiahnu alebo sa priblížia k chráneným územiám sústavy Natura 2000 (územia európskeho významu, chránené vtáčie územia), s možnosťou ich ovplyvnenia, sú uvedené projekty nižšie posúdené.

Predmetom posúdenia sú všetky projekty uvádzané v prílohách 13 – 15 strategického dokumentu. Vzhľadom na ich veľké množstvo bolo vykonané posúdenie z hľadiska možných vplyvov na územia Natura 2000 dvojkoľovo.

Prvý krát boli všetky projekty posúdené v rámci kapitoly IV.1., t.z. ako súčasť celkového hodnotenia navrhovaných projektov podľa špecifických cieľov, ktoré boli konfrontované so všetkými oblasťami predstavujúcimi zložky životného prostredia, zdravie a pohodu obyvateľstva, resp. iné citlivé objekty spoločenského diania. Súčasťou oblastí, pre ktoré boli navrhnuté environmentálne ciele je oblasť „Biodiverzita a ochrana prírody“ s nasledovnými cieľmi:

- Zabezpečiť ochranu cenných častí prírody a funkčnosti ekosystémov
- Udržať ekologickú stabilitu krajiny

Pre túto časť hodnotenia boli projekty pracovne roztriedené do skupín, podľa ich potenciálu ovplyvniť jednotlivé oblasti, pre ktoré boli stanovené environmentálne ciele. Vyhodnotenie potom prebehlo cez klasifikačné znaky prezentované na strane 100. Škála bola zadefinovaná od priameho významného pozitívneho vplyvu po priamy negatívny vplyv. Výsledné hodnotenie v danom prípade zohľadňovalo prevládajúci vplyv a jeho mieru. Ako príklad možno uviesť výstavbu kanalizácie alebo jej rekonštrukciu, kde na jednej strane s výkopom a ukladaním potrubia môžu súvisieť negatívne dopady napr. výrub drevín, ale na strane druhej sprevádzkovaním kanalizácie sa zníži miera ovplyvňovania kvality ekosystémov vodných tokov alebo pôdneho prostredia. Výsledné hodnotenie potom bude pozitívny vplyv (+). V prípade, ak by sa vyskytol významný negatívny vplyv (čo sa nestalo), bol by tam uvedený negatívny vplyv (-).

Už z tohto prvotného vyhodnotenia vyplynulo, že na chránené územia spadajúce pod Natura 2000 alebo tie, ktoré sú súčasťou národnej siete chránených území, majú potenciál vplyvať len plánované činnosti väčšieho rozsahu, hlavne líniové dopravné stavby.

V ďalšom texte prezentované vyhodnotenie vplyvov na územia Natura 2000 v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny sa vychádzalo z charakteru prác súvisiacich s rekonštrukciou a modernizáciou ciest II. a III. triedy. Vo všeobecnosti medzi takéto úpravy ciest možno zaradiť úpravu krajníc ciest alebo ich rozšírenie, úprava oblúkov ciest, výmena vozovky, odstránenie terénnych a svahových porúch, úpravy vedenia technickej infraštruktúry (inžinierskych sietí) v najbližšom okolí cesty a úpravy mostných objektov. Na tieto činnosti nadväzujú trvalé alebo dočasné zábery pôdneho fondu väčšinou menšieho rozsahu, ktoré môžu súvisieť aj s potrebou vytvárania dočasných zemníkov a hlavne stavebných dvorov (zariadení stavenísk).

Preto sa do podrobnejšieho hodnotenia vybrali cestné stavby, ktoré sa nachádzajú v chránených územiach alebo sa k nim približujú. V tomto duchu boli posúdené návrhy rekonštrukcií a modernizácií ciest, ktoré spĺňajú túto podmienku vo vzťahu k územiám Natura 2000. Z balíkov projektov, ktoré sú priložené k RIUS TK spĺňajú tento predpoklad nasledovné investície:

- rekonštrukcia a modernizácia cesty II/512 (I/64-Horná ves – hranica okr. PD/Žarnovica (BBSK)) pretína SKUEV0273 Vtáčnik v dĺžke cca 1,8 km.
- rekonštrukcia a modernizácia cesty II/593 (hr. krajov NR/TN – Partizánske) pretína SKCHVU031 Tribeč v dĺžke cca 1,3 km.
- rekonštrukcia a modernizácia cesty II/507 (Trenčín – Nemšová) - predpokladá sa nepriamy vplyv na SKUEV0397 Váh pri Zamarovciach (územie sa nachádza vo vzdialenosti cca 50-200 m);
- rekonštrukcia a modernizácia cesty II/517 (Považská Bystrica – Domaniža) pretína SKUEV0256 Strážovské vrchy (v dĺžke cca 2,3 km); pretína SKCHVU028 Strážovské vrchy (v dĺžke cca 2,8 km). Predpokladá sa priamy vplyv na územia.

Nižšie je uvedená charakteristika a predmet ochrany území spadajúcich pod Natura 2000 pre jednotlivé projekty s popisom ich očakávaných vplyvov a určením miery vplyvu.

Tab. č. 7 Rekonštrukcia a modernizácia cesty II/512

Názov projektového zámeru	Miesto realizácie
Rekonštrukcia a modernizácia cesty II/512	(I/64-Horná ves – hranica okr. PD/Žarnovica (BBSK))
Dotknuté lokality Natura 2000	SKUEV0273 Vtáčnik
Charakter stretu	Rekonštrukcia cesty II/512 pretína juhozápadný okraj SKUEV0273 Vtáčnik v dĺžke cca 1,8 km.
Predmet ochrany	<p>Biotopy: Porasty borievky obyčajnej (5130), Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy (91E0), Lipovo-javorové sutinové lesy (9180), Javorovo-bukové horské lesy (9140), Bukové a jedľové kvetnaté lesy (9130), Kyslomilné bukové lesy (9110), Silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8220), Nespevnené silikátové skalné sutiny kolinného stupňa (8150), Nížinné a podhorské kosné lúky (6510).</p> <p>Druhy: dvojhrot zelený (<i>Dicranum viride</i>), fúzač alpský (<i>Rosalia alpina</i>), plocháč červený (<i>Cucujus cinnaberinus</i>), roháč obyčajný (<i>Lucanus cervus</i>), kunka žltobruchá (<i>Bombina variegata</i>), netopier obyčajný (<i>Myotis myotis</i>), netopier pobrežný (<i>Myotis dasycneme</i>), netopier veľkouchý (<i>Myotis bechsteini</i>), vlk dravý (<i>Canis lupus</i>), rys ostrovid (<i>Lynx lynx</i>), vydra riečna (<i>Lutra lutra</i>) a medveď hnedý (<i>Ursus arctos</i>).</p>
Významnosť vplyvu	-1 mierne negatívny vplyv
Popis vplyvu	Uvedený úsek cesty II/512 pretína juhozápadný okraj SKUEV0273 Vtáčnik. Keďže pôjde o rekonštrukciu existujúcej cesty, ktorá je v nevyhovujúcom až havarijnom stave predpokladá sa mierny, nevýznamný negatívny vplyv na biotopy a druhy ÚEV. Prevahu budú mať nepriame vplyvy počas realizácii stavby, ako aj počas prevádzky (napr. hluk, znečistenie ovzdušia, prašnosť a pod.).
Návrh zmierňujúcich opatrení	Počas realizácie rekonštrukcie, je potrebné minimalizovať prípadné výrubu a zásahy do biotopov, stavebné dvory a prejazdy stavebných mechanizmov lokalizovať mimo chránené územie, navrátiť poškodené časti územia do pôvodného stavu, zabrániť prípadnému šíreniu invázijských druhov rastlín.

Tab. č. 8 Rekonštrukcia a modernizácia cesty II/593

Rekonštrukcia a modernizácia cesty II/593	hr. krajov NR/TN – Partizánske
Dotknuté lokality Natura 2000	SKCHVU031 Tribeč
Charakter stretu	Rekonštrukcia cesty II/593 pretína SKCHVU031 Tribeč v dĺžke cca 1,3 km.
Predmet ochrany	CHVÚ bolo vyhlásené na zabezpečenie priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov datľa prostredného (<i>Dendrocopos medius</i>), hrdličky poľnej (<i>Streptopelia turtur</i>), krutihlava hnedého (<i>Jynx torquilla</i>), lelka lesného (<i>Caprimulgus europaeus</i>), muchára sivého (<i>Muscicapa striata</i>), muchárika bieločrného (<i>Ficedula albicollis</i>), orla kráľovského (<i>Aquila heliaca</i>), penice jarabej (<i>Sylvia nisoria</i>), prepelice poľnej (<i>Coturnix coturnix</i>), včelára lesného (<i>Pernis apivorus</i>), výra skalného (<i>Bubo bubo</i>), žltouchvosta lesného (<i>Phoenicurus phoenicurus</i>) a

	zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania.
Významnosť vplyvu	-1 mierne negatívny vplyv
Popis vplyvu	Uvedený úsek cesty II/593 na území Trenčianskeho samosprávneho kraja (TSK) zasahuje do územia zo severu v dĺžke cca 1,3 km a ďalej pokračuje na územie Nitrianskeho samosprávneho kraja (NSK). Keďže pôjde o rekonštrukciu existujúcej cesty predpokladá sa mierny, nevýznamný negatívny vplyv na biotopy a druhy, ktoré sú predmetom ochrany CHVÚ. Prevahu budú mať nepriame vplyvy počas realizácii stavby, ako aj počas prevádzky (napr. hluk, znečistenie ovzdušia, prašnosť a pod.).
Návrh zmierňujúcich opatrení	Počas realizácie rekonštrukcie, je potrebné minimalizovať prípadné výrubu a zásahy do biotopov, stavebné dvory a prejazdy stavebných mechanizmov lokalizovať mimo chránené územie, navrátiť poškodené časti územia do pôvodného stavu, zabrániť prípadnému šíreniu invázných druhov rastlín.

Tab. č. 9 Rekonštrukcia a modernizácia cesty II/507

Rekonštrukcia a modernizácia cesty II/507	Trenčín – Nemšová
Dotknuté lokality Natura 2000	SKUEV0397 Váh pri Zamarovciach
Charakter stretu	Cesta II/507 prechádza vo vzdialenosti cca 50-200 m od ÚEV
Predmet ochrany	Biotopy: Rieky s bahňitými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov <i>Chenopodium rubri</i> p.p. a <i>Bidentition</i> p.p. (3270). Druhy: Ipatka dúhová (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>), hrebenačka pásavá (<i>Gymnocephalus schraetser</i>), hrúz bielooplutvý (<i>Gobio albipinnatus</i>), pľž severný (<i>Cobitis taenia</i>), boleň dravý (<i>Aspius aspius</i>), plotica lesklá (<i>Rutilus pigus</i>) a netopier obyčajný (<i>Myotis myotis</i>).
Významnosť vplyvu	0 nulový vplyv
Popis vplyvu	Uvedený úsek cesty II/507 prechádza vo vzdialenosti cca 50-200 m od ÚEV. Predpokladá sa nulový priamy vplyv realizácie činnosti na ÚEV. Na časť územia sa predpokladajú nepriame vplyvy počas realizácii stavby, ako aj počas prevádzky (napr. hluk, znečistenie ovzdušia, prašnosť a pod.).
Návrh zmierňujúcich opatrení	Počas realizácie rekonštrukcie, je potrebné lokalizovať stavebné dvory, dočasné depónie a prejazdy stavebných mechanizmov mimo samotné územie ÚEV.

Tab. č. 10 Rekonštrukcia a modernizácia cesty II/517

Rekonštrukcia a modernizácia cesty II/517	Považská Bystrica – Domaniža
Dotknuté lokality Natura 2000	SKUEV0256 Strážovské vrchy
Charakter stretu	Cesta II/517 pretína ÚEV v dĺžke cca 2,3 km.
Predmet ochrany	Biotopy: Bukové a jedľové kvetnaté lesy (9130), Vápnomilné bukové lesy (9150), Javorovo-bukové horské lesy (9140), Lipovo-javorové sutinové lesy (9180), Teplomilné panónske dubové lesy (91H0), Reliktné vápnomilné borovicové

	<p>a smrekovcové lesy (91Q0), Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy (91E0), Kyslomilné bukové lesy (9110), Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8210), Dealpínske travinnobylinné porasty (6190), Suchomilné travinnobylinné a krovinové porasty na vápnom podloží (dôležité stanovišťa vstavačovitých) (6210), Porasty borievky obyčajnej (5130), Nížinné a podhorské kosné lúky (6510), Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa (6430), Penovcové prameniská (7220), Slatiny s vysokým obsahom báz (7230), Nespevnené karbonátové skalné sutiny montánneho až kolinného stupňa (8160), Alpínske a subalpínske vápnomilné travinnobylinné porasty (6170), Nesprístupnené jaskynné útvary (8310), Pionierske porasty na plytkých karbonátových a bázických substrátoch zväzu Alysso-Sedion albi (6110).</p> <p>Druhy: črievičník papučkový (<i>Cypripedium calceolus</i>), poniklec prostredný (<i>Pulsatilla subslavica</i>), prilbica tuhá moravská (<i>Aconitum firmum</i> subsp. <i>moravicum</i>), klinček lesklý (<i>Dianthus nitidus</i>), pimprlík močiarny (<i>Vertigo geyeri</i>), ohniváček veľký (<i>Lycaena dispar</i>), bystruška potočná (<i>Carabus variolosus</i>), fúzač alpský (<i>Rosalia alpina</i>), plocháč červený (<i>Cucujus cinnaberinus</i>), pimprlík mokradňný (<i>Vertigo angustior</i>), kunka žltobruchá (<i>Bombina variegata</i>), netopier ostrouchý (<i>Myotis blythi</i>), rys ostrovid (<i>Lynx lynx</i>), medveď hnedý (<i>Ursus arctos</i>), vydra riečna (<i>Lutra lutra</i>), vlk dravý (<i>Canis lupus</i>), netopier obyčajný (<i>Myotis myotis</i>), netopier brvitý (<i>Myotis emarginatus</i>), netopier veľkouchý (<i>Myotis bechsteini</i>), uchaňa čierna (<i>Barbastella barbastellus</i>) a podkovár malý (<i>Rhinolophus hipposideros</i>).</p>
Významnosť vplyvu	-1 mierne negatívny vplyv
Popis vplyvu	Uvedený úsek cesty II/517 pretína uvedené ÚEV v dĺžke cca 2,3 km. Keďže pôjde o rekonštrukciu existujúcej cesty, ktorá je v nevyhovujúcom stave predpokladá sa mierny, nevýznamný negatívny vplyv na biotopy a druhy ÚEV. Prevalu budú mať nepriame vplyvy počas realizácii stavby, ako aj počas prevádzky (napr. hluk, znečistenie ovzdušia, prašnosť a pod.).
Návrh zmierňujúcich opatrení	Počas realizácie rekonštrukcie, je potrebné minimalizovať prípadné výrubu a zásahy do biotopov, stavebné dvory a prejazdy stavebných mechanizmov lokalizovať mimo chránené územie, navrátiť poškodené časti územia do pôvodného stavu, zabrániť prípadnému šíreniu invázných druhov rastlín.
Rekonštrukcia a modernizácia cesty II/517	Považská Bystrica – Domaniža
Dotknuté lokality Natura 2000	SKCHVU028 Strážovské vrchy
Charakter stretu	Cesta II/517 pretína CHVÚ v dĺžke cca 2,8 km.
Predmet ochrany	CHVÚ bolo vyhlásené na zabezpečenie priaznivého stavu biotopov druhov vtákov sokola sťahovavého (<i>Falco peregrinus</i>), výra skalného (<i>Bubo bubo</i>), žlny sivej (<i>Picus canus</i>), orla skalného (<i>Aquila chrysaetos</i>), bociana čierneho (<i>Ciconia nigra</i>), včelára lesného (<i>Pernis apivorus</i>), tetraova hlucháňa (<i>Tetrao urogallus</i>), kuvika kapcavého (<i>Aegolius funereus</i>), lelka lesného (<i>Caprimulgus europaeus</i>), chriašteľa poľného (<i>Crex crex</i>), ďatľa čierneho (<i>Dryocopus martius</i>), ďatľa bieločrptého (<i>Dentrocopos leucotos</i>), jariabka hôrneho (<i>Tetrastes bonasia</i>), penice jarabej (<i>Sylvia nisoria</i>), ďatľa prostredného (<i>Dendrocopos medius</i>), muchárika červenohrdlého (<i>Ficedula</i>

	parva), muchárika bielokrúhého (<i>Ficedula albicollis</i>), strakoša červenochrbtého (<i>Lanius collurio</i>), strakoša sivého (<i>Lanius excubitor</i>), prepelice poľnej (<i>Coturnix coturnix</i>), krutihlava hnedého (<i>Jynx torquilla</i>), prhlaviara čiernohlavého (<i>Saxicola rubicola</i>), hrdličky poľnej (<i>Streptopelia turtur</i>), žltouchvosta lesného (<i>Phoenicurus phoenicurus</i>) a muchára sivého (<i>Muscicapa striata</i>) a zabezpečenie podmienok na ich prežitia a rozmnožovania.
Významnosť vplyvu	-1 mierne negatívny vplyv
Popis vplyvu	Uvedený úsek cesty II/517 pretína uvedené CHVÚ v dĺžke cca 2,8 km. Keďže pôjde o rekonštrukciu existujúcej cesty, ktorá je v nevyhovujúcom stave predpokladá sa mierny, nevýznamný negatívny vplyv na biotopy a druhy ÚEV. Prevahu budú mať nepriame vplyvy počas realizácii stavby, ako aj počas prevádzky (napr. hluk, znečistenie ovzdušia, prašnosť a pod.).
Návrh zmierňujúcich opatrení	Počas realizácie rekonštrukcie, je potrebné minimalizovať prípadné výrubu a zásahy do biotopov, stavebné dvory a prejazdy stavebných mechanizmov lokalizovať mimo chránené územie, navrátiť poškodené časti územia do pôvodného stavu, zabrániť prípadnému šíreniu invázných druhov rastlín.

Pri tomto hodnotení bol zvolený konzervatívny prístup, čo znamená, že sa predpokladá vplyv v celom úseku, v ktorom bude cesta prechádzajúca chráneným územím, bez ohľadu nato či bude v celom úseku aj rekonštruovaná.

Pri posudzovaných projektoch bude generovaná istá miera vplyvu len počas realizácie rekonštrukcie a modernizácie ciest, nakoľko sa jedná o existujúce cesty a rekonštrukcie sa dotknú len ich najbližšieho okolia.

Rekonštrukcia ciest nezasiahne do hniezdnych a/alebo potravných biotopov druhov, ktoré sú predmetom ochrany dotknutých CHVÚ a na tieto nebude mať žiadny vplyv.

Počas prevádzky budú vplyvy približne rovnaké ako pri nulovom variante.

Typickými a najčastejšími vplyvmi na chránené územia a celkovo na biodiverzitu počas výstavby budú pre všetky vyššie uvedené aktivity:

- odstránenie zelene v okolí ciest a tým aj možné poškodenie významnejších biotopov,
- šírenie expanzívnych a invázných druhov rastlín,
- ruderalizácia biotopov,
- lokálne zmeny habitatových podmienok,
- pri opravách mostných objektov zásah do koryta vodných tokov a ovplyvnenie brehových porastov a ichtyofauny,
- dočasné čiastočné prerušenie migrácií,
- v menšej miere aj redukcia potravných a reprodukčných biotopov živočíchov,
- vplyv stavebnej činnosti tvorbou hluku a prašnosti.

V daných prípadoch sa neuvažuje s významnejšími zábermi pôdy (lesnej i poľnohospodárskej) a tiež s významnejšou fragmentáciou lesných i nelesných biotopov. Tieto vplyvy by prichádzali do úvahy len pri výstavbe nových úsekov ciest.

Z uvedeného vyplýva, že **implementácia RIUS TK nebude mať významný negatívny vplyv na predmet ochrany jednotlivých dotknutých lokalít a na integritu sústavy Natura 2000**. V ďalšom postupe bude potrebné hlavne pre líniové projekty, ktoré sú situované v rámci území sústavy Natura 2000, zahrnúť opatrenia na ochranu biotopov a druhov (uvedené v kapitole V. tejto správy o hodnotení) a ktoré sú rozhodujúce z hľadiska naplnenia rozsahu hodnotenia.

Činnosti spojené s rekonštrukciou ciest II. a III. triedy nemusia spadať priamo pod posudzovanie vplyvov podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. **V prípade, ak sú tieto lokalizované v územiach európskej sústavy chránených území, je navrhovateľ povinný predložiť návrh projektu na posúdenie orgánu ochrany prírody podľa § 28 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.**

Okresný úrad v sídle kraja vydá k návrhu projektu odborné stanovisko k možnosti jeho významného vplyvu na územie sústavy chránených území podľa § 28 ods. 4 citovaného zákona. Ak podľa odborného stanoviska projekt môže mať samostatne alebo v kombinácii s iným plánom alebo projektom významný vplyv na toto územie, je predmetom posudzovania vplyvov podľa zákona č. 24/2006 Z. z.

Upravený text kapitoly emailovou komunikáciou odsúhlasilo aj MZP SR a je možné tento text akceptovať.

Opatrenia navrhnuté na minimalizáciu uvedených vplyvov sú súčasťou kapitoly V správy o hodnotení, tak ako to vyžadoval rozsah hodnotenia.

V podkapitole *IV.3 Celkové vyhodnotenie environmentálnych vplyvov sú sumarizované závery posúdenia* a je konštatované, že:

- strategický dokument spĺňa všetky požiadavky naň kladené z úrovne európskej i národnej environmentálnej politiky
- environmentálne vplyvy vyplývajúce zo špecifických cieľov strategických priorít 1 a 4 majú charakter vplyvov investičných projektov a vplyvy vyplývajúce zo špecifických cieľov strategických priorít 2 a čiastočne aj 3 majú charakter vplyvov tzv. mäkkých opatrení. V prvom prípade sa jedná o vplyvy ako pozitívne tak aj negatívne na jednotlivé zložky životného prostredia a na zdravie obyvateľstva. V druhom prípade vplyvy vyplývajú zo zlepšenia sociálnej situácie obyvateľov a podporujú zdravie znížením psychických stresov.
- Investičné opatrenia, medzi ktoré patrí výstavba a rekonštrukcia dopravnej a technickej infraštruktúry, nie sú takého charakteru a rozsahu, žeby mohli vyvolať významnejší vplyv na zložky životného prostredia. Za najzávažnejšie možno považovať vplyvy aktivít, ktoré budú realizované v chránených územiach, hlavne územiach spadajúcich pod Natura 2000. Nakoľko sa však jedná len o rekonštrukčné práce týkajúce sa vybraných úsekov ciest II. a III. triedy, neočakáva sa významnejší priamy zásah do chránených území.
- Všetky posudzované aktivity budú musieť prejsť procesom posudzovania vplyvov činností na životné prostredie, pokiaľ to vyplýva zo zákona 24/2006 Z.z. v aktuálnom znení a jeho prílohy č. 8. Ak sa v rámci takéhoto hodnotenia zistia významné vplyvy na územia Natura 2000 bude nevyhnutné vykonať tzv. primerané hodnotenie.

S uvedenými závermi je možné súhlasiť.

V podkapitole *IV.4 Kumulatívne a synergické vplyvy* je uvedené, že v RIUS TK sa vytvárajú predpoklady pre niekoľkonásobné, kumulatívne či synergické efekty pôsobenia na skupiny obyvateľstva, ktoré budú územnou stratégiou podporované.

Z pohľadu predkladanej Správy o hodnotení možno konštatovať, že dôjde k niekoľkonásobnému pozitívnemu ovplyvneniu zložiek životného prostredia navrhovanými opatreniami, čo by malo vyústiť do postupného zlepšovania stavu životného prostredia v regióne Trenčianskeho kraja aj v krajskom meste.

Najviac sa však synergický a kumulatívny efekt prejaví na zdraví obyvateľov celého regiónu a hlavne na duševnom zdraví. Ak sa podarí zvýšiť stupeň vzdelanosti časti obyvateľstva a vytvoria sa tak predpoklady pre väčšie uplatnenie sa na trhu práce, potom je logický dôsledok zníženie miery nezamestnanosti. Tým sa ľudia zaradia do spoločnosti, čo zase pozitívne ovplyvní trend k sociálnej inklúzii. Zvýšením vzdelania, environmentálnou výchovou a vytvorením základných životných istôt sa postupne vytvárajú predpoklady pre zdravší životný štýl a kvalitnejšie životné prostredie, čo má za následok zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva.

Nepriaznivé kumulatívne a synergické vplyvy neboli v rámci Správy o hodnotení identifikované.

Posúdenie cezhraničných vplyvov

Vzhľadom na charakter dokumentu, v ktorom dominuje sociálny rozmer a lokálne investičné aktivity, sa nepriaznivé cezhraničné environmentálne vplyvy nepredpokladajú. S týmto tvrdením možno súhlasiť a stotožniť sa s ním.

5 POUŽITÉ METÓDY HODNOTENIA A ÚPLNOSŤ VSTUPNÝCH INFORMÁCIÍ

Základný metodický rámec k strategickému environmentálnemu hodnoteniu (SEA) v danom prípade vytvára vlastná smernica 2001/42/ES z 27. júna 2001. Metodický prístup zohľadňuje aj metodiku SEA „Handbook on SEA for Cohesion Policy 2007-2013“ z roku 2006, ktorú pre účely štrukturálnych fondov zabezpečila EK.

Údaje o súčasnom stave jednotlivých zložiek životného prostredia boli v zmysle príslušnej kapitoly správy o hodnotení získavané predovšetkým z oficiálnych zdrojov zainteresovaných rezortov a nimi riadenými inštitúciami, vrátane MŽP SR, Slovenskej agentúry životného prostredia, Slovenskej geologickej služby, Slovenského vodohospodárskeho podniku, Slovenského hydrometeorologického ústavu, Slovenského štatistického ústavu, od orgánov štátnej správy pre životné prostredie, samosprávy, odborných organizácií, ktoré v danej problematike pracovali.

Špecifickým zdrojom údajov bol Atlas rómskych komunít a jeho aktualizácia z roku 2013.

Metódy využívané v procese spracovania úlohy možno považovať za adekvátne a štandardne používané pri obdobných úlohách.

Posudzovanie vplyvov na životné prostredie strategického dokumentu RIUS TK je typickým prípadom, kedy je potrebné posudzovať vplyvy na pomerne rozsiahlom území a na všeobecnej úrovni, nakoľko plánované projekty sú bez bližšej, podrobnejšej špecifikácie. Zadefinované aktivity a činnosti sa dajú s veľkou mierou pravdepodobnosti zo zadania odvodiť, a jedinou neurčitosťou je ich umiestnenie do územia. Z takýchto dôvodov boli v rámci správy o hodnotení odporúčané opatrenia aj pre prípad, žeby konkrétne projekty boli lokalizované do citlivejších lokalít ako sú napr. územia Natura 2000 resp. chránené územia na národnej úrovni.

6 VARIANTY RIEŠENIA STRATEGICKÉHO DOKUMENTU

V kapitole VI ako aj v úvodnej kapitole je popísaný vývoj prípravy RIUS TK, z ktorého vyplývajú aj dôvody prečo nebolo potrebné vypracovávať tento dokument variantne. Hlavný dôvod bol ten, že počas prípravy finálnej verzie prešiel dokument viacerými zmenami, ktoré by mohli predstavovať aj variantné riešenia.

Nakoľko variantné riešenie nebolo požadované ani v rozsahu hodnotenia a z posúdenia pravdepodobného vývoja, ak by sa strategický dokument nerealizoval pomerne jednoznačne vyšlo, že negatívne ovplyvnenia jednotlivých zložiek životného prostredia sa v podstate neočakávajú a naopak je značný predpoklad pozitívnych vplyvov navrhovaných aktivít, ukázal sa **posudzovaný variant ako optimálny**.

7 NÁVRH OPATRENÍ A PODMIENOK NA VYLÚČENIE ALEBO ZNÍŽENIE NEPRIAZNIVÝCH VPLYVOV STRATEGICKÉHO DOKUMENTU

Z vyhodnotenia RIÚS TK vyplýva, že pri jeho implementácii jednoznačne prevažujú pozitívne vplyvy na životné prostredie a zdravie. Z analýzy jednotlivých strategických priorít a špecifických cieľov vyplynuli príležitosti na zlepšenia, ktoré by mohli jednak pomôcť k riešeniu celospoločenských problémov v oblasti životného prostredia, a jednak by reagovali na výzvy súvisiace so stratégiou Európa 2020, hlavne v oblasti nízkouhlíkového hospodárstva.

V rámci jednotlivých oblastí začlenených do RIÚS TK navrhujem:

Pre prípravu a realizáciu projektov dopravnej a inej infraštruktúry sa navrhujú tieto opatrenia:

- Pri realizácii stavieb realizovať opatrenia na odstránenie rizík vyplývajúcich z nestability horninového prostredia.
- Pri plánovaní a realizácii projektov dopravnej infraštruktúry zohľadňovať požiadavky Rámcovej smernice o vodách, plánov manažmentu čiastkových povodí a zákona o vodách.
- Pri navrhovaní dopravnej infraštruktúry rešpektovať podmienky ochrany vôd definovaných v stanovených chránených vodohospodárskych oblastiach, ochranných pásmach vodárenských zdrojov a ochranných pásmach prírodných liečivých zdrojov a prírodných zdrojoch minerálnych vôd.
- Na stavbách cestnej infraštruktúry realizovať technické opatrenia, ktoré spomaľujú odtok vôd z povodia do vodných tokov.
- Pri záberoch pôdy postupovať v súlade so zákonom č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z.z. o IPKZ a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákonom č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov.
- Pre stavby potenciálne ovplyvňujúce územia Natura 2000 zabezpečiť proces hodnotenia podľa čl. 6(3) a 6(4) smernice o biotopoch. Pred realizáciou, ešte v procese EIA, je potrebné kvantifikovať zásahy do biotopov národného a európskeho významu formou primeraného hodnotenia.
- Na ochranu prírody a krajiny, minimalizáciu zásahov do okolitého prostredia a zvýšenie konektivity biotopov realizovať v rámci projektov predovšetkým tieto opatrenia s dôrazom na územia Natura 2000:
  - počas výstavby minimalizovať zásahy do biotopov národného a európskeho významu,
  - prístupové cesty na stavenisko a stavebné dvory situovať v rámci možností mimo chránené územia a cenné biotopy, cieľom tohto opatrenia je nezaťažovať citlivé územia hlukom a imisiami, resp. priamym záberom plôch pre uvedené aktivity,
  - pri zásahu do brehových porastov minimalizovať umelé opevňovacie prvky na koryte, pri dosadbách používať len druhy miestnej proveniencie, zvyšok ponechať na samovývoj,
  - výrubu drevín v chránených územiach vykonávať len v nevyhnutnom rozsahu a to v mimovegetačnom a mimohniezdnom období (august – február),
  - v rámci vymedzených koridorov hľadať optimálnu trasu s ohľadom na výskyt cenných biotopov a chránených druhov rastlín a živočíchov,

- zaistiť migračnú priepustnosť stavieb pre všetky skupiny živočíchov podľa zistených migračných trás v chránených územiach aj vo voľnej krajine. Týka sa to nielen veľkých cicavcov, ale i ostatných skupín, najmä obojživelníkov,
  - opatrenia na zvýšenie migračnej priepustnosti realizovať nielen u nových stavieb, ale aj pri rekonštrukciách existujúcich, najmä v miestach križovania trás s biokoridormi,
  - oplotiť trasy v miestach dotyku či blízkosti s lesnými komplexmi so zvýšenou pravdepodobnosťou migrácie,
  - premostovanie hydrických biokoridorov riešiť tak, aby boli technicky aj etologicky priechodné pre živočíchov migrujúce pozdĺž vodných tokov (najmä vydra riečna) a zároveň boli v maximálnej možnej miere živočíchmi využívané ako podchody,
  - priehľadné protihlukové steny zabezpečiť opatreniami proti kolíziám s vtákmi viditeľným spôsobom,
  - minimalizovať zásahy do vodných tokov, mimolesnej zelene, brehových porastov a pod., aj mimo chránených území,
  - ozeleňovanie dopravných stavieb riešiť s ohľadom na životné podmienky živočíchov, vyhýbať sa úpravám, ktoré umožňujú druhom živočíchov usídlieť sa v nebezpečnej blízkosti dopravných komunikácií, náhradné biotopy budovať v bezpečnej vzdialenosti,
  - monitorovať výskyt invázných rastlín pozdĺž trás, pri zistení výskytu zabezpečiť ich systematickú elimináciu,
  - invázne a expanzívne druhy rastlín je potrebné likvidovať mechanickým spôsobom počas celého obdobia výstavby i po uvedení danej činnosti do prevádzky (doporučuje sa po dohode s pracovníkmi ochrany prírody určiť časový harmonogram).
  - dočasne odprírodnené plochy v chránených územiach a cenných biotopoch po jej ukončení revitalizovať, s využitím vhodných vegetačných úprav, ide o opatrenie dôležité najmä z pohľadu zamedzenia šírenia nepôvodných, expanzívnych a invázných druhov rastlín do prírodného prostredia, pri vegetačných úpravách vhodných plôch využívať iba stanovištne pôvodné druhy rastlín.
- Pri projektovaní stavieb dopravnej infraštruktúry rešpektovať charakter krajiny, nenarušovať jej integritu, výberom vhodných materiálov a námetov zohľadniť špecifiká regiónov a vhodnými výsadbami znižovať vizuálnu exponovanosť stavieb a podporovať ich začlenenie do krajiny.
  - Zabezpečiť ochranu kultúrneho dedičstva v súlade so zákonom č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.
  - Zabezpečiť ochranu nerastného bohatstva v súlade so zákonom č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva v znení neskorších predpisov.
  - Znižovať nároky na zdroje surovín recykláciou a efektívnym využívaním vyťažených materiálov (napr. materiály z výkopov).
  - V prípade potreby otvárania nových ložísk zabezpečiť v predstihu ich posúdenie procesom EIA.
  - Proces EIA aplikovať v predstihu aj na zariadenia stavby - betonárne, obalovne bitúmenových zmesí.
  - Pri príprave a hodnotení projektov zvažovať kumulatívne vplyvy existujúcich a plánovaných stavieb, vrátane podporných činností pri výstavbe (ťažobná činnosť, betonárne, obalovne a pod.).

- Pri plánovaní dopravnej infraštruktúry zohľadňovať potrebu adaptácie na zmenu klímy.
- Počas prípravy a realizácie projektov zabezpečiť ich environmentálne riadenie.

Pre zohľadnenie environmentálnych aspektov pri implementácii tzv. mäkkých opatrení v sociálno - ekonomickej sfére odporúčam zvážiť zapracovanie nižšie uvedených opatrení:

Vzdelávanie

V súvislosti s očakávaným posilňovaním pozície environmentálnych odvetví na trhu, ktoré vyplýva z uplatňovania výziev stratégie Európa 2020, sa navrhuje zohľadniť v štruktúre vzdelávania potreby nových environmentálnych profesií v oblasti technológií, energetiky, dopravy, stavebníctva, manažmentu materiálov a pod.. Na túto požiadavku je možné reagovať predovšetkým v rámci ŠC 2.2.3 a 3.1.1.

Environmentálna výchova a vzdelávanie je náročný a zložitý celospoločenský proces, ktorý patrí do oblasti celoživotného vzdelávania. V systéme vzdelávania sa poznatky o životnom prostredí a jeho ekologických základoch majú sprístupňovať postupne, systémovo, na jednotlivých stupňoch vzdelávania od predškolských cez základné a stredné, prípadne odborné až po vysokoškolské, resp. nadstavbové, doktorandské. Paralelne s tým sa by sa mala uskutočňovať aj mimoškolská výchova.

V rámci RIÚS TK sa odporúča dôslednejšie venovať tejto problematike v rámci ŠC 1.1.1, 2.2.2, 2.2.3, 3.1.1 a 4.3.1.

Zamestnanosť

V rámci politiky zamestnanosti bude v súlade s výzvami uvedenými vyššie potrebné pripraviť systémové opatrenia, ktoré by v budúcnosti zabezpečili posilnenie zamestnanosti v oblasti tzv. zelených profesií (green jobs). Tieto požiadavky odporúčame zapracovať v rámci ŠC 3.1.1.

8 ZÁVERY POSUDKU

Na záver konštatujem, že správa o hodnotení k predmetnému operačnému programu je vypracovaná po metodickej i po vecnej stránke na dobrej úrovni.

Na základe výsledku procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu „**Regionálna integrovaná územná stratégia Trenčianskeho kraja**“ na životné prostredie v súlade s ustanoveniami zákona, pri ktorom sa zväžil význam očakávaných vplyvov strategického materiálu na životné prostredie, chránené územia a zdravie obyvateľstva, z hľadiska ich pravdepodobnosti, rozsahu a trvania, so zameraním najmä na súlad s ostatnými strategickými dokumentmi na cezhraničnej, národnej a regionálnej úrovni, úroveň spracovania oznámenia, určený rozsah hodnotenia, úroveň spracovania správy o hodnotení strategického dokumentu, výsledku verejného prerokovania pre správu o hodnotení strategického dokumentu, došlých stanovísk a konzultácií počas celého priebehu procesu posudzovania a za súčasného stavu poznania

s a o d p o r ú č a

schválenie strategického dokumentu s celoštátnym dosahom „**Regionálna integrovaná územná stratégia Trenčianskeho kraja**“ v znení, v ktorom bol predložený na posudzovanie vplyvov na životné prostredie a na základe, ktorého bola vypracovaná správa o hodnotení. Pri ďalšom schvaľovaní je potrebné zohľadniť opatrenia uvedené v kapitole 7 tohto odborného posudku, pričom tzv. mäkké opatrenia sú predložené vo forme odporúčaní a mnohé opatrenia vychádzajú a citujú požiadavky v súčasnosti platných právnych predpisov.

Ak budú konkrétne projekty, predkladané v rámci predmetného strategického dokumentu, spadať pod posudzovanie vplyvov činností podľa tretej časti zákona, musí byť toto posúdenie vykonané ešte pred vydaním povolenia podľa osobitných predpisov.

Posudok je vypracovaný v troch vyhotoveniach a má 41 strán. Návrh stanoviska MŽP SR podľa § 13 ods. 9 zákona sa nachádza v prílohe posudku.

V Martine, 30.11.2015

RNDr. Dagmar Hullová
spracovateľka odborného posudku

Prílohy: Návrh záverečného stanoviska